

สรุป

สถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2567

สารบัญ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร / Executive Summary 3

1. การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม 17

2. สรุปสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมรายสาขา 19

	ทรัพยากรดิน และการใช้ที่ดิน	22		คุณภาพอากาศ และระดับเสียง	29
	ทรัพยากรแร่	23		คุณภาพน้ำ	30
	พลังงาน	24		ขยะมูลฝอย ของเสียอันตราย และวัตถุอันตราย	31
	ทรัพยากรป่าไม้ และสัตว์ป่า	25		สิ่งแวดล้อมเมือง และชุมชน	32
	ทรัพยากรน้ำ	26		สิ่งแวดล้อม ธรรมชาติและ ศิลปกรรม	33
	ทรัพยากรทางทะเล และชายฝั่ง	27		การเปลี่ยนแปลงสภาพ ภูมิอากาศและภัยพิบัติ ทางธรรมชาติ	34
	ความหลากหลาย ทางชีวภาพ	28			

3. แนวโน้มสถานการณ์ในอนาคตและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย 35

4. การเผยแพร่รายงานและฐานข้อมูล 38

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

รายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมของประเทศไทยจัดทำขึ้นเป็นประจำทุกปี เพื่อประโยชน์ในการกำหนดนโยบาย แผน มาตรการ แนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพและทันต่อสถานการณ์ สำหรับรายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2567 ประกอบด้วย การเสนอข้อมูลที่เป็นปัจจุบันหรือล่าสุด ให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงคุณภาพสิ่งแวดล้อมในสาขาต่าง ๆ อันเป็นผลจากปัจจัยขับเคลื่อนและปัจจัยกดดัน รวมถึงผลกระทบอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว และการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง ในช่วง พ.ศ. 2566 - 2567 พร้อมการคาดการณ์แนวโน้มในอนาคต และข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

✓ 1. สรุปสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 หรือ โควิด 19 ในช่วง พ.ศ. 2563 - 2564 ส่งผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตของประชาชนใน พ.ศ. 2566 ภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทยเริ่มฟื้นตัว แต่การขยายตัวยังต่ำกว่าช่วงก่อนการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ขณะที่สินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรมีมูลค่าส่งออกขยายตัว การท่องเที่ยวที่ฟื้นตัวได้ขยายตัวต่อเนื่อง

ใน พ.ศ. 2566 ประเทศไทยมีจำนวนประชากร 66.05 ล้านคน โดยมีแนวโน้มลดลงชัดเจนตั้งแต่ พ.ศ. 2563 เป็นต้นมา สัดส่วนประชากรวัยสูงอายุ คิดเป็นร้อยละ 19.97 และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ผู้ป่วยโรคเฝ้าระวังเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะโรคไข้หวัดใหญ่ เนื่องจากประชาชนมีการป้องกันตัวเองลดลง โรคไข้เลือดออกเนื่องจากสภาพอากาศร้อนชื้นและมีปริมาณฝนเพิ่มขึ้น ผู้ป่วยด้วยโรคที่เกี่ยวข้องกับมลพิษทางอากาศ จำนวน 10.5 ล้านราย เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา

สถานการณ์และการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมระดับโลกและภูมิภาค

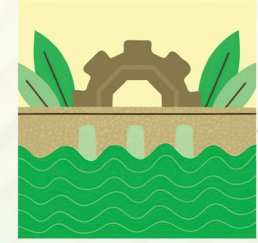
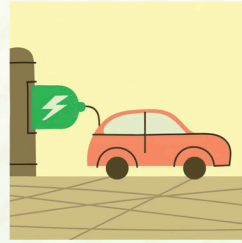
การปล่อยก๊าซเรือนกระจกทั่วโลกยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ขณะที่อุณหภูมิเฉลี่ยของโลกใน พ.ศ. 2566 มีค่าเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้น 1.40 ± 0.12 องศาเซลเซียส เมื่อเทียบกับยุคก่อนอุตสาหกรรม (พ.ศ. 2393-2443) อีกทั้งค่าอุณหภูมิเฉลี่ยของโลกในระยะ 10 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2557-2566) เป็นอุณหภูมิเฉลี่ยราย 10 ปีที่สูงที่สุดที่เคยมีการบันทึกไว้เช่นกัน ใน พ.ศ. 2566 ได้บันทึกไว้ว่าอุณหภูมิของมหาสมุทรอุ่นที่สุดในรอบ 65 ปี เร่งการละลายของแผ่นน้ำแข็งในโลก มวลน้ำขยายตัว เกิดการเพิ่มขึ้นของระดับน้ำทะเล ซึ่งมีผลทำให้เกิดปะการังฟอกขาว และเป็นภัยคุกคามต่อสิ่งมีชีวิตในทะเล ส่วนทรัพยากรป่าไม้ทั้งป่าบกและป่าชายเลน ซึ่งมีบทบาทในการดูดซับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและเป็นแหล่งความหลากหลายทางชีวภาพ ยังคงถูกทำลายเพิ่มขึ้น ใน พ.ศ. 2566 หลายประเทศในแถบเอเชีย ยังเผชิญกับมลพิษทางอากาศ โดยมีระดับ $PM_{2.5}$ ต่ำกว่ามาตรฐานที่องค์การอนามัยโลกกำหนด 5 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ยกเว้นประเทศฟิลิปปินส์ที่มีความเข้มข้นของ $PM_{2.5}$ ลดลงจากปีที่ผ่านมา

ความร่วมมือในการดำเนินงานที่ผ่านมา ประเทศต่าง ๆ ยังคงมุ่งสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) และขับเคลื่อนการดำเนินงานตามอนุสัญญา ข้อตกลงระหว่างประเทศ และความร่วมมือในภูมิภาค รวมถึงเงื่อนไขการค้าระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะมาตรการของสหภาพยุโรปเกี่ยวกับสินค้าที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่ำหรือไม่ทำลายป่าไม้

มาตรการสนับสนุนการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดำเนินงานภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 - 2580 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 แผนการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม ระยะ 5 ปี และแผนการบริหารจัดการเชิงประเด็นต่าง ๆ โดยมีการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 สำหรับยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม จำนวนเงิน 131,292.31 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 3.77 ของงบประมาณประจำปี ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณที่ผ่านมา

ในช่วง พ.ศ. 2566 - 2567 นอกจากการใช้มาตรการทางการเงินผ่านกลไกกองทุนสิ่งแวดล้อม ยังมีความร่วมมือกับกองทุนระหว่างประเทศ การใช้มาตรการภาษีตามมาตรการสนับสนุนการใช้ยานยนต์ไฟฟ้าประเภทรถยนต์และรถจักรยานยนต์ การลงทุนในกองทุนรวมไทยเพื่อความยั่งยืน การส่งเสริมการลงทุนในโครงการสนับสนุนองค์กรท้องถิ่นในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น และขับเคลื่อนความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ ในการลดก๊าซเรือนกระจก และการจัดการขยะพลาสติก

สถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมรายสาขาที่สำคัญ

จากข้อมูลในระหว่าง พ.ศ. 2566 - 2567 หรือปีล่าสุดที่มีการจัดทำข้อมูล ได้สะท้อนให้เห็นสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมในสาขาต่าง ๆ ที่สำคัญ ดังนี้

► **1 ทรัพยากรดินและการใช้ที่ดิน** ดินที่มีศักยภาพสำหรับการเกษตร มีประมาณ 148.63 ล้านไร่ เป็นดินมีคุณภาพต่ำที่ต้องปรับปรุงบำรุงดิน ร้อยละ 66.52 ขณะที่การใช้ประโยชน์ที่ดินสำหรับนาข้าวมีพื้นที่ลดลง ตามการขยายตัวของพื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้างและพื้นที่พืชไร่

► **2 ทรัพยากรแร่** ภาพรวมการผลิตและการใช้แรลดลงร้อยละ 2.23 และ 3.30 ตามลำดับ อันเป็นผลจากภาวะผันผวนของตลาดโลก เช่นเดียวกับการนำเข้าและการส่งออกแร่ ลดลงร้อยละ 15.72 และ 14.76 ตามลำดับ

► **3 พลังงาน** การผลิตพลังงานขั้นต้นของประเทศไทยลดลงเกือบทุกประเภทเชื้อเพลิง สัดส่วนการใช้พลังงานหมุนเวียนต่อการใช้พลังงานขั้นสุดท้ายลดลง ร้อยละ 4.54 ขณะที่ประสิทธิภาพการใช้พลังงานดีขึ้น อีกทั้งการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ในภาคพลังงาน ลดลงร้อยละ 2.4

► **4 ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า** มีพื้นที่ป่าไม้คิดเป็นร้อยละ 31.47 ของพื้นที่ประเทศ มีสัดส่วนค่อนข้างคงที่ สถานการณ์ไฟป่ายังคงน่ากังวล พบจุดความร้อนส่วนใหญ่ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ และป่าสงวนแห่งชาติ สถานการณ์สัตว์ป่าพบประชากรเสือโคร่งในธรรมชาติมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แต่ยังมีกรลักลอบเข้าไปล่าสัตว์ในพื้นที่ป่า

► **5 ทรัพยากรน้ำ** มีปริมาณฝนเฉลี่ยทั่วประเทศลดลงและต่ำกว่าปริมาณฝนเฉลี่ยคาบ 30 ปี และปริมาณฝนลดลง ปริมาณน้ำกักเก็บในอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่และขนาดกลาง มีปริมาณน้ำใช้การลดลงร้อยละ 11.72 และ 8.42 ตามลำดับ มีปริมาณการใช้น้ำบาดาลเพิ่มขึ้น ส่วนใหญ่เป็นการใช้น้ำบาดาลเพื่อการเกษตร

► **6 ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง** ปริมาณการจับสัตว์น้ำต่อหน่วยลงแรงประมงเพิ่มขึ้น แต่เกิดสถานการณ์ปะการังฟอกขาวมีความรุนแรงในบางพื้นที่ รวมทั้งเหตุการณ์แหล่งหญ้าทะเลเสื่อมโทรมบริเวณจังหวัดตรังและกระบี่ จากสาเหตุหลายประการร่วมกันส่งผลให้พะยูนเคลื่อนย้ายพื้นที่หาอาหารไปยังบริเวณใกล้เคียง

► **7 ความหลากหลายทางชีวภาพ** พบนกอพยพและนกประจำถิ่นในประเทศไทย 1,083 ชนิด อยู่ในสถานภาพถูกคุกคามของประเทศไทย 171 ชนิด และมีการสำรวจพบชนิดพันธุ์ใหม่ (new species) เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

► **8 สถานการณ์มลพิษ** ปริมาณฝุ่นละออง PM₁₀ มีค่าเฉลี่ยรายปีทั้งประเทศไม่เกินมาตรฐาน ขณะที่ปริมาณฝุ่นละออง PM_{2.5} มีค่าเฉลี่ยรายปีทั้งประเทศเกินมาตรฐาน และเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ส่วนค่ามลพิษทางอากาศในพื้นที่มาบตาพุดและบริเวณใกล้เคียงจังหวัดระยองมีแนวโน้มดีขึ้น แต่ยังคงเกินค่ามาตรฐาน ชยะมูลฝอย มีปริมาณ 26.95 ล้านตัน ได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 38 ของขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น

► **9 สิ่งแวดล้อมเมืองและชุมชน** พื้นที่สีเขียวสาธารณะต่อประชากรจากข้อมูลในระบบการติดตามประเมินผลตามแผนปฏิบัติงานยังต่ำกว่าเป้าหมายของประเทศ 10 ตารางเมตรต่อคน มีการประกาศพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม 11 แห่ง และทบทวนมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ทั้งหมด 5 แห่ง

► **10 สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม** ได้มีการรับรองอุทยานธรณีโคราช เป็นอุทยานธรณีระดับโลกเพิ่มอีก 1 แห่ง และเตรียมเสนอเข้าพิจารณาเป็นแหล่งมรดกโลกรวม 6 แห่ง ส่วนแหล่งศิลปกรรมอันควรรักษาเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง แต่มีภัยคุกคามจากการขยายตัวของสิ่งปลูกสร้าง การท่องเที่ยว และภัยธรรมชาติ

► **11 การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติทางธรรมชาติ** มีความแปรปรวนของสภาพอากาศ ทั้งอุณหภูมิและปริมาณฝน ซึ่งแตกต่างจากค่าปกติ ขณะที่ภัยพิบัติทางธรรมชาติลดลงจากปีที่ผ่านมา

2. การคาดการณ์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

การคาดการณ์สถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมระยะสั้น พิจารณาจากข้อมูลที่มีการบันทึกไว้ปีล่าสุดและย้อนหลังไป 10 ปีที่ผ่านมา วิเคราะห์และคาดการณ์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในช่วง 2 ปีข้างหน้า สรุปได้ดังนี้

▶ **การขยายตัวของการใช้ที่ดินประเภทพื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง** จะส่งผลทำให้ที่ดินประเภทเกษตรกรรม พื้นที่ธรรมชาติ และพื้นที่สีเขียวลดลง โดยเฉพาะพื้นที่นาข้าวที่มีแนวโน้มลดลงอย่างชัดเจนในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา (7.37 แสนไร่ต่อปี) ซึ่งย่อมส่งผลต่อผลผลิตข้าว พื้นที่รองรับน้ำหลากในช่วงฤดูฝน และการระบายน้ำ หากมีการถมที่เพื่อปรับสภาพสำหรับสิ่งปลูกสร้าง

▶ **จุดความร้อนสะสมในพื้นที่ป่าไม้และพื้นที่เกษตรยังคงเป็นปัญหา** ทั้งในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ป่าสงวนแห่งชาติ พื้นที่เกษตร และเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (สปก.) หากไม่มีระบบการจัดการที่มีประสิทธิภาพ การเผาไหม้ในพื้นที่เป็นเวลานาน จะส่งผลกระทบต่อสุขภาพและการดำรงชีวิตของประชาชน รวมถึงความหลากหลายทางชีวภาพทั้งบนดินและในดิน

▶ **การเปลี่ยนแปลงปริมาณน้ำท่าคาดการณ์ได้ยากขึ้น** เนื่องจากสภาพอากาศจะมีการเปลี่ยนแปลงแบบรวดเร็วและสุดขั้วมากขึ้น โดยในช่วง 2 ปีข้างหน้ามีการคาดการณ์ว่าจะเกิดปรากฏการณ์เอลนีโญและลานีญาในระดับที่รุนแรงมากขึ้นเป็นจุด ๆ จะส่งผลให้การคาดการณ์ปริมาณน้ำท่าเพื่อการบริหารจัดการน้ำมีความท้าทายมากขึ้น

▶ **ปะการังและหญ้าทะเลมีความเสี่ยงสูงขึ้น** จากอุณหภูมิน้ำทะเลที่เพิ่มสูงขึ้นและระดับน้ำทะเลที่ลดต่ำกว่าปกติ อีกทั้งหากมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่ทำให้เกิดการทับถมและการเปลี่ยนแปลงสภาพของตะกอนในแหล่งหญ้าทะเลและแนวปะการัง ก็ยังเป็นภัยคุกคามที่น่าเป็นห่วง ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อทรัพยากรประมง พะยูน และเต่าทะเลที่กินหญ้าทะเลเป็นอาหาร

▶ **การใช้พลังงานประเภทไฟฟ้าทดแทนเพิ่มมากขึ้น** อันเป็นผลจากนโยบายและแผนของประเทศ การส่งเสริมโดยภาครัฐอย่างจริงจัง ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และการแข่งขันในตลาด ทำให้ต้นทุนในการติดตั้งเซลล์แสงอาทิตย์ต่ำลง รวมทั้งรัฐมีระบบซื้อขายไฟฟ้าจากภาคเอกชนและภาคครัวเรือน และการสนับสนุนกิจกรรมลดก๊าซเรือนกระจก

▶ **ขยะในแหล่งท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น** จากจำนวนนักท่องเที่ยวและผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ขณะที่ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเพียงส่วนน้อยเท่านั้น ที่มีมาตรการลดและจัดการขยะที่แหล่งกำเนิด ส่วนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่ยังไม่สามารถจัดการขยะมูลฝอยอย่างถูกต้องได้ทั้งหมด

การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมระยะยาว พิจารณาจากปัจจัยขับเคลื่อนที่มีอิทธิพลสูงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระยะ 10 ปี โดยมีทั้งสถานการณ์ที่คาดการณ์ได้และสถานการณ์ที่มีความไม่แน่นอน ดังนี้

▶ **การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมจากการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว** ที่มีแนวโน้มขยายตัวต่อเนื่อง จะส่งผลกระทบต่อเชิงลบหากมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกแบบไร้ทิศทาง และขาดการควบคุมกิจกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่เปราะบาง จะส่งผลกระทบต่อแหล่งธรรมชาติ การสูญเสียถิ่นที่อยู่อาศัยและการกระจายตัวตามธรรมชาติของสิ่งมีชีวิต การปล่อยก๊าซเรือนกระจก ขยะ และของเสียเพิ่มมากขึ้น

▶ **การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมจากการขยายตัวของเมือง** มีโอกาสทำให้เปลี่ยนสภาพพื้นที่ หรือลดความเชื่อมโยงของระบบนิเวศ สิ่งปลูกสร้างและพื้นผิวจะกั้นไม่ให้น้ำซึมลงสู่ดิน กีดขวางทางระบายน้ำ ดูดซับความร้อนทำให้เกิดเกาะความร้อนในเมือง (Urban heat) ส่วนจำนวนประชากรและกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้น ย่อมนำไปสู่ความต้องการใช้น้ำ พลังงาน สร้างขยะและของเสีย และปล่อยก๊าซเรือนกระจกเพิ่มขึ้น

▶ **การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมจากการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ** ความต้องการใช้ทรัพยากร อาหาร และการเดินทางของประชากรกลุ่มนี้ลดลง ส่งผลต่อปริมาณขยะ มูลพิษ และก๊าซเรือนกระจกลดลงไปด้วย โดยมีประเด็นที่น่าเป็นห่วงเกี่ยวกับขยะจากอุปกรณ์หรือผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์ สำหรับการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุที่บ้าน การจัดการระบบขนส่ง พื้นที่สีเขียว และพื้นที่ทางสังคมให้เพียงพอ

▶ **การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมจากการเติบโตของปัญญาประดิษฐ์** อาจนำไปสู่การใช้พลังงานและขยะอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มขึ้น ขณะเดียวกันก็ยังมีโอกาสช่วยการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรและพลังงาน การพยากรณ์รูปแบบสภาพอากาศ การติดตามและเฝ้าระวังสิ่งแวดล้อม และการตอบสนองต่อภัยธรรมชาติ

▶ **การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมจากเงื่อนไขการค้าระหว่างประเทศ** ซึ่งมีทิศทางมุ่งสู่การปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ และป้องกันผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติมากขึ้น ส่งผลให้ผู้ประกอบการต้องปรับการดำเนินธุรกิจตลอดห่วงโซ่อุปทานให้มีการรายงานข้อมูล ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก หมุนเวียนวัตถุดิบและของเสีย มีระบบการตรวจสอบย้อนกลับเพื่อยืนยันถึงการไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม

✔ 3. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ข้อเสนอแนะระยะสั้น เป็นการดำเนินงานระยะสั้น ควรเริ่มและดำเนินงานภายใน 2 ปีข้างหน้า ดังนี้

▶ 1 การสนับสนุนการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กจากการเผาไหม้ในพื้นที่ป่าไม้ โดยการสนับสนุนกลไกการทำงานในระดับพื้นที่ ประสานและทำงานร่วมกับชุมชนและพื้นที่โดยรอบ สำรวจและวิเคราะห์ข้อมูล ทบทวนการจัดการที่ดินทำกินซึ่งทับซ้อนกับที่ดินป่าไม้ จัดทำแผนการแก้ไขปัญหาในระดับพื้นที่ พัฒนาระบบการบริหารจัดการเชื้อเพลิงให้มีประสิทธิภาพ เพิ่มการใช้เทคโนโลยีในการเผาระวัง และติดตามการเกิดจุดความร้อน และเสริมสร้างขีดความสามารถของทีมดับไฟป่าให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

▶ 2 การเพิ่มศักยภาพในการวางแผนและจัดการน้ำในระดับท้องถิ่น โดยการพัฒนาความรู้และทักษะการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการน้ำ การจัดทำผังน้ำ การติดตั้งจุดวัดน้ำท่าหรือวิธีการวัดแบบง่ายในแม่น้ำสาขา สำหรับการติดตามและประเมินสถานการณ์น้ำ เพื่อประโยชน์ในการพยากรณ์ที่แม่นยำขึ้น รวมถึงการถอดบทเรียนและการเรียนรู้จากกรณีที่ดีทั้งในและต่างประเทศ

▶ 3 การสนับสนุนการสำรวจและจัดทำแผนจัดการพื้นที่สีเขียวในระดับเมือง โดยการสนับสนุนให้เทศบาลระดับต่างๆ ดำเนินการสำรวจและจัดทำแผนการจัดการพื้นที่สีเขียวในระดับพื้นที่ ให้มีความสอดคล้องกับเป้าหมายพื้นที่สีเขียวสาธารณะของประเทศ และเป็นไปตามแนวทางปฏิบัติงานเพื่อขับเคลื่อนการจัดการพื้นที่สีเขียวอย่างยั่งยืน ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566 - 2570)

▶ 4 การศึกษาการเปลี่ยนแปลงและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม โดยการศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง รูปแบบการเปลี่ยนแปลง และผลกระทบที่เกิดขึ้น รวมทั้งการติดตามการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านการอนุรักษ์และพัฒนาบริเวณเมืองเก่าต่าง ๆ ซึ่งควรทบทวนและกำหนดแนวทางการพัฒนาที่เหมาะสม เพื่อยกระดับให้เป็นฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนและประเทศ

ข้อเสนอแนะระยะยาว เป็นการวางแผนและการดำเนินงานในระยะยาว ควรริเริ่มในปีถัดไปและดำเนินงานต่อเนื่องในช่วง 10 ปีข้างหน้า ให้เกิดผลเป็นรูปธรรม ดังนี้

▶ **1 การจัดการและการใช้ประโยชน์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง** โดยมุ่งเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจทางทะเลให้มีความยั่งยืน ใช้ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอย่างรอบคอบ การดูแลรักษาคุณภาพของน้ำทะเล ป้องกันและลดปริมาณขยะและของเสียในทะเล ป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง การจัดการท่องเที่ยวบริเวณชายฝั่งทะเลที่ยั่งยืน และฟื้นฟูระบบนิเวศทางทะเล และการวิจัยเพื่อสนับสนุนกิจกรรมทางทะเลที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ด้วยการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนและประชาชนในการดูแลจัดการพื้นที่

▶ **2 การพัฒนาความร่วมมือในการจัดการหมอกควันข้ามแดน** โดยการทบทวนกรอบความร่วมมือและพัฒนากลไกระหว่างประเทศที่มีอยู่ ให้สามารถกำหนดข้อตกลงและแนวทางการดำเนินงานร่วมกันที่ชัดเจน มีการถ่ายทอดไปสู่แผนและการดำเนินงานของหน่วยงานราชการที่รับผิดชอบและภาคส่วนต่าง ๆ ในระดับพื้นที่ สร้างความร่วมมือถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ และแนวปฏิบัติที่ดีในระดับพื้นที่ตามแนวชายแดน ตลอดจนเพิ่มบทบาทของภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจพืชเกษตรที่มีการเผาในการดำเนินธุรกิจอย่างรับผิดชอบ

▶ **3 การส่งเสริมเมืองพร้อมรับและปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ** โดยการยกระดับและพัฒนาเมืองต้นแบบจากการดำเนินงานที่ผ่านมาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การสรุปและเผยแพร่บทเรียนด้านการปรับตัวและการเตรียมความพร้อมรับมือกับภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เรียนรู้การใช้เทคโนโลยีและปัญญาประดิษฐ์ในวางแผนพัฒนาเมืองและจัดการความเสี่ยง และการจัดการเมืองด้วยความคิด Nature-based Solution และ Ecosystem-base Adaptation โดยให้ความสำคัญกับเมืองที่มีความเปราะบาง

▶ **4 การสนับสนุนการเปลี่ยนผ่านวิสาหกิจ MSME ให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม** โดยการจัดทำแนวทางในการพัฒนา MSME รายสาขาย่อย ตามกรอบแนวคิดการดำเนินธุรกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและยั่งยืน สร้างตลาดใหม่ภายในประเทศ เพิ่มการเข้าถึงการเงินสีเขียว เริ่มจากสาขาที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ในภาคเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร ภาคบริการการท่องเที่ยว เป็นต้น

▶ **5 การส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม** โดยการวางแผนและออกแบบกิจกรรมที่ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ขยะ และของเสีย รวมถึงพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว เพิ่มความเข้มงวดของมาตรการจัดการขยะและสิ่งแวดล้อมของกิจการท่องเที่ยว ในเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม แหล่งศิลปกรรมอันควรอนุรักษ์ พื้นที่อนุรักษ์ และแหล่งมรดกโลก และสร้างร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ผู้ประกอบการท่องเที่ยว คนในท้องถิ่น และนักท่องเที่ยว

Executive summary

The Thailand's State of Environmental (SOE) Report is prepared annually to support in the formulation of policies, plans, measures, and strategies for effective and timely prevention and resolution of natural resource and environmental issues. The 2024 SOE Report provides up-to-date or latest information to illustrate changes in environmental quality across various sectors due to driver and pressure factors, including the impacts of these changes and related response taken during the 2023 - 2024 period. It also includes forecasts of future trends and policy recommendations that are appropriate and aligned with the current situation.

✓ 1. Summary of Environmental Quality Situation

Economic and Social Changes in the Country

The Coronavirus Disease 2019 or COVID-19 pandemic during 2020 - 2021 impacted the economy and quality of life in Thailand. By 2023, the Thai economy began to recover, though growth remained below pre-pandemic levels. The value of agricultural products and industrial goods continued to expand, and the tourism sector showed ongoing recovery.

In 2023, Thailand had a population of 66.05 million, with a noticeable decline since 2020. The proportion of the elderly population was 19.97% and is on the rise. There has been an increase in reported cases of diseases, particularly influenza, due to decreased public self - protection measures. Cases of dengue fever have also risen due to hotter weather and increased rainfall. Additionally, there were 10.5 million reported cases of diseases related to air pollution, marking an increase from the previous year.

Global and Regional Environmental Situation and Actions

Global greenhouse gas emissions continue to rise. In 2023, the average global temperature increased by 1.40 ± 0.12 degrees Celsius compared to pre - industrial times (1850 -1900). Additionally, the average global temperature over the past decade (2014 - 2023) is the highest recorded for any 10-year period. In 2023, ocean temperatures were recorded as the warmest in 65 years, accelerating the melting of ice sheets, causing water mass expansion, and leading to rising sea levels. This has resulted in coral bleaching and poses a threat to marine life. Forest resources, both terrestrial and mangrove, which play a role in absorbing Carbon dioxide (CO₂) and are vital for biodiversity, continue to be increasingly destroyed.

In 2023, many countries in Asia still faced air pollution, with PM_{2.5} levels below the World Health Organization's standard of 5 micrograms per cubic meter, except for the Philippines, where PM_{2.5} concentrations decreased from the previous year.

In terms of cooperation, countries continue to pursue Sustainable Development Goals (SDGs) and advance actions under international conventions, agreements, and regional collaborations, including international trade conditions related to the environment. This includes measures by the European Union concerning products with low greenhouse gas emissions or those that do not contribute to deforestation.

Support Measures for Natural Resource and Environmental Management

Natural resource and environmental management is carried out under the National Strategy 2018 - 2037, the 13th National Economic and Social Development Plan, the 5 - Year Environmental Quality Management Plan, and various issue-specific management plans. For the fiscal year 2024, a budget of 131.29231 billion baht has been allocated to the strategy for fostering growth with environmentally friendly quality of life, which represents 3.77% of the annual budget and is an increase from the previous fiscal year.

During 2023 - 2024, in addition to financial measures through the Environmental Fund, there has been cooperation with international funds, implementation of tax measures supporting the use of electric vehicles, investment in Thailand ESG Fund, and promotion of investments in projects supporting local organizations in natural resource and environmental management. Efforts also include driving cooperation among various sectors to reduce greenhouse gas emissions and manage plastic waste.

Environmental Quality State by Sector

Based on data from 2023 - 2024, or the most recent data available, the environmental quality situation across various key sectors is as follows:

▶ **1 Soil resource and land use:** Agricultural land with potential is approximately 148.63 million rai or 23.78 million hectares, with 66.52% being of low quality and needing improvement. Meanwhile, the area used for rice paddies has decreased due to expansion of community and construction areas and crop fields.

▶ **2 Mineral resources:** Overall production and use of minerals have decreased by 2.23% and 3.30%, respectively, due to global market fluctuations. Similarly, mineral imports and exports have decreased by 15.72% and 14.76%, respectively.

▶ **3 Energy:** Thailand's primary energy production has declined for almost all fuel types. The proportion of renewable energy use relative to final energy use has decreased by 4.54%, although energy efficiency has improved. Carbon dioxide emissions in the energy sector have decreased by 2.4%.

▶ **4 Forestry and wildlife:** Forested areas account for 31.47% of the country's land, with relatively stable proportions. Forest fire situations remain concerning, with hotspots primarily in protected forests and national reserves. The population of wild tigers in natural habitats is increasing, but illegal hunting in forest areas persists.

▶ **5 Water resources:** Average national rainfall has decreased and is below the 30-year average. The volume of water stored in large and medium reservoirs has decreased by 11.72% and 8.42%, respectively. Groundwater use has increased, primarily for agricultural purposes.

▶ **6 Marine and coastal resources:** The catch per unit of fishing effort has increased, but coral bleaching has become severe in some areas. Additionally, seagrass degradation in Trang and Krabi provinces has been observed, causing dugongs to migrate to nearby areas for food.

▶ **7 Biodiversity:** Thailand has 1,083 species of migratory and resident birds, with 171 species categorized as threatened. There has been a continuous increase in the discovery of new species.

▶ **8 Pollution:** Annual average PM_{10} levels nationwide are within standards, while $PM_{2.5}$ levels exceed standards and have increased from the previous year. Air pollution in Map Ta Phut and nearby areas in Rayong has shown improvement but still exceeds standards. The total amount of waste is 26.95 million tons, with correct disposal increasing to 38% of generated waste.

▶ **9 Urban and community environment:** Public green space per capita, according to monitoring data system, is still below the national target of 10 square meters per person. There have been 11 new environmental protection areas declared and 5 existing protection measures reviewed.

▶ **10 Natural and cultural environment:** The Khorat Geopark has been recognized as a new global geopark, and six sites are being prepared for consideration as World Heritage sites. While there has been a continuous increase in sites for conservation, threats from construction, tourism, and natural disasters remain.

▶ **11 Climate change and natural disasters:** There is variability in weather conditions, including temperature and rainfall, differing from normal values. Natural disasters have decreased compared to the previous year.

✓ 2. Future Changes

Short-Term Change

Short-term environmental quality forecasts are based on data recorded for the most recent year and the past 10 years, analyzing and predicting significant trends for the next two years. The summary is as follows:

► **Expansion of community and construction areas:** The expansion of land use for community and construction purposes will lead to a reduction in agricultural land, natural areas, and green spaces. In particular, rice paddy areas have shown a clear downward trend over the past 10 years (737,000 rai or 117,920 hectares per year), which will impact rice production, floodwater storage during the rainy season, and drainage if land is filled in for construction purposes.

► **Accumulation of hotspots:** Hotspots in forest and agricultural areas remain a problem, including in protected forests, national reserves, agricultural lands, and land reform areas. Without an effective management system, prolonged burning in these areas will impact public health, livelihoods, and biodiversity both above and below ground.

► **Water flow variability:** Predicting water flow is becoming increasingly difficult due to more rapid and extreme weather changes. Over the next two years, the occurrence of intense El Niño and La Niña phenomena is expected, which will make water flow forecasting for water management more challenging.

► **Coral reefs and seagrass risks:** Coral reefs and seagrass are at higher risk due to increasing sea temperatures and lower than normal sea levels. Development projects that cause sediment accumulation and changes in sediment conditions in seagrass and coral reef areas pose significant threats, affecting fishery resources, dugongs, and sea turtles that rely on seagrass for food.

► **Increased use of renewable energy:** The use of solar energy is expected to increase due to national policies and plans, strong government promotion, technological advancements, and market competition, which lower the cost of solar panel installation. Additionally, the government has systems for buying and selling electricity from the private sector and households, and supports greenhouse gas reduction activities.

► **Waste in tourist areas:** Waste generation in tourist areas is increasing due to a growing number of tourists and domestic visitors. However, only a few tourism operators have waste reduction and management measures in place, and most local governments still struggle to manage municipal waste properly.

Long-Term Change

Long-term environmental changes are analyzed based on influential drivers over a 10-year period, considering both predictable scenarios and uncertainties:

► **Tourism development:** The ongoing expansion of tourism is likely to have negative impacts if infrastructure and facilities are developed without direction and if tourism activities in sensitive areas are not properly controlled. This can lead to adverse effects on natural resources, habitat loss, disruption of species distribution, increased greenhouse gas emissions, and higher waste and pollution levels.

► **Urban expansion:** Urban growth may alter land conditions and reduce ecosystem connectivity. Buildings and surfaces may prevent water infiltration into the soil, obstruct drainage, and create urban heat islands. Increasing population and economic activities will likely lead to higher demand for water, energy, and result in increased waste, and greenhouse gas emissions.

► **Aging population:** As society ages, the demand for resources, food, and transportation among this demographic decreases, potentially reducing waste, pollution, and greenhouse gas emissions. However, concerns arise regarding waste from medical devices and products used for elderly care at home, and the need to ensure adequate transportation systems, green spaces, and social areas.

► **Artificial intelligence growth:** The growth of artificial intelligence or AI may lead to increased energy use and electronic waste, but it also has the potential to enhance resource and energy efficiency. At the same time, there is an opportunity to enhance resource and energy efficiency. This includes climate pattern forecasting, environmental monitoring, and responses to natural disasters.

► **International trade conditions:** With international trade moving towards net-zero greenhouse gas emissions and increased protection of natural resources, businesses will need to adapt their supply chains. This includes reporting data, reducing greenhouse gas emissions, recycling materials and waste, and implementing traceability systems to confirm environmental protection.

✓ 3. Policy Recommendations for Managing Natural Resources and the Environment

Short-Term Recommendations

These actions should be initiated and implemented within the next two years:

▶ **1 Support for Addressing Fine Particulate Matter from Forest Fires:** Strengthen mechanisms at the local level by coordinating and collaborating with communities and surrounding areas. Conduct surveys and analyze data, review land management practices overlapping with forest land, develop localized problem-solving plans, improve fuel management systems, enhance the use of technology for monitoring and tracking hotspots, and build the capacity of wildfire teams to operate more effectively.

▶ **2 Enhancing Local Water Management Planning:** Develop knowledge and skills in the use of information technology for water management. Create water management plans, install water measurement points or simple measurement methods in tributaries for tracking and assessing water conditions to improve forecasting accuracy, and learn from successful case studies both domestically and internationally.

▶ **3 Supporting Green Space Management in Urban Areas:** Encourage municipalities at various levels to conduct surveys and develop green space management plans that align with national public green space goals and follow guidelines for sustainable green space management. This should be part of the second phase of the "Sustainable Green Space Management Plan" (2023 - 2027).

▶ **4 Studying Changes and Impacts on Cultural Heritage Sites:** Analyze relevant factors, patterns of change, and resulting impacts on cultural heritage sites. Monitor the implementation of conservation and development plans for historic urban areas, review, and establish appropriate development strategies to enhance these areas as a basis for community and national economic development.

Long-Term Recommendations

These involve planning and implementation over an extended period and should be initiated in the upcoming year and continued over the next 10 years to achieve tangible results:

▶ **1 Management and utilization of marine and coastal resources:** Focus on sustainable marine economic development, careful use of marine and coastal resources, maintaining seawater quality, preventing and reducing marine waste, controlling coastal erosion, managing sustainable coastal tourism, and restoring marine ecosystems. Support research for environmentally friendly marine activities with active participation from the private sector and the public in area management.

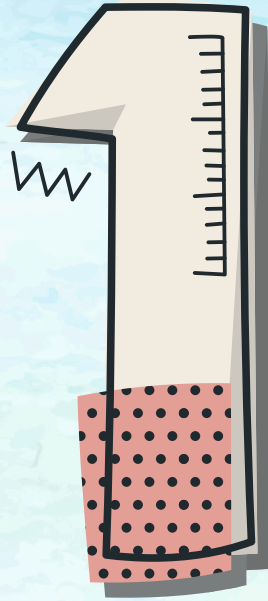
▶ **2 Enhancing cooperation on transboundary haze management:** Review and develop existing international cooperation frameworks to establish clear agreements and operational guidelines. Ensure these are translated into actionable plans for government agencies and local stakeholders. Promote knowledge sharing and best practices along border areas and enhance the role of private sector businesses involved in agricultural burning in adopting responsible practices.

▶ **3 Promoting climate-resilient cities:** Upgrade and develop model cities based on previous work by relevant agencies. Summarize and disseminate lessons learned on adaptation and preparedness for natural disasters and climate change. Explore the use of technology and artificial intelligence in urban planning and risk management, and implement Nature-based Solutions and Ecosystem-based Adaptation approaches, with a focus on vulnerable cities.

▶ **4 Supporting the transition of MSMEs to green business:** Develop guidelines for transforming MSMEs across various sectors to be environmentally friendly and sustainable. Create new domestic markets and enhance access to green finance, starting with key sectors for national development, such as agriculture, food industry, and tourism services.

▶ **5 Promoting environmentally friendly tourism:** Plan and design activities that reduce greenhouse gas emissions, waste, and single-use plastics. Strengthen waste and environmental management measures for tourism businesses in protected areas, conservation sites, and World Heritage sites. Foster collaboration between government, private sector, tourism operators, local communities, and tourists.

การเปลี่ยนแปลงทาง

เศรษฐกิจและสังคม

พ.ศ. 2566 ภาวะเศรษฐกิจไทยเริ่มฟื้นตัว แต่การขยายตัวยังต่ำกว่าช่วงก่อนการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ส่วนสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรมีมูลค่าส่งออกขยายตัว การท่องเที่ยวที่ฟื้นตัวได้ขยายตัวต่อเนื่อง ขณะที่ประชากรไทยมีแนวโน้มลดลงสัดส่วนประชากรวัยสูงอายุมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยยังพบผู้ป่วยโรคเฝ้าระวังเพิ่มขึ้น และผู้ป่วยด้วยโรคที่เกี่ยวข้องกับมลพิษทางอากาศเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา

ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP)

มูลค่ารวม **17.92** ล้านล้านบาท ขยายตัว **1.9%** จากปีที่ผ่านมา จากการลดลงของการผลิตภาคอุตสาหกรรม การก่อสร้าง และการส่งออกสินค้า

การสาธารณสุข

ผู้ป่วยโรคเฝ้าระวังเพิ่มขึ้น **2.1** เท่า โดยมีผู้ป่วยโรคไข้หวัดใหญ่สูงที่สุด ส่วนผู้ป่วยโรคที่เกี่ยวข้องกับมลพิษทางอากาศเพิ่มขึ้น ส่วนใหญ่ป่วยด้วยโรคปอดอักเสบ โรคไข้เลือดออก และโรคมือ เท้า ปาก

การลงทุนจากต่างประเทศ

มูลค่าเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ **0.22** ล้านล้านบาท ลดลงจากปีที่ผ่านมา โดยกิจการอสังหาริมทรัพย์ มีการลงทุนเพิ่มมากที่สุด

รายได้-รายจ่าย-หนี้สินครัวเรือน

รายได้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น **6.13%** และค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเพิ่มขึ้น **9.62%** แต่มีหนี้สินต่อรายได้ลดลงเป็น **6.8** เท่า

การค้าระหว่างประเทศ

อยู่ในภาวะขาดดุลต่อเนื่องเป็นปีที่ 2 มูลค่าการนำเข้าลดลง **4.33%** มูลค่าการส่งออกลดลง **1.49%** แต่มูลค่าการส่งออกข้าว ยางพารา อาหารสัตว์ ไก่แปรรูป น้ำตาลทราย ยังคงขยายตัว

ความยากจนและการกระจายรายได้

สัดส่วนคนจน **5.43%** ลดลงจากปีที่ผ่านมา โดยภาคเกษตรมีปัญหา ความยากจนสูงที่สุด ส่วนความเหลื่อมล้ำด้านรายจ่ายโดยรวมปรับตัวดีขึ้น

การท่องเที่ยว

จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติและผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยเพิ่มขึ้น คิดเป็น **74%** และ **111%** ของช่วงก่อนโควิด 19 รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น **77.86%**

ประชากร

จำนวนประชากรโดยรวมลดลง มีอัตราการขยายตัวลดลงต่อเนื่อง สัดส่วนประชากรวัยสูงอายุเพิ่มขึ้นเป็น **19.97%** จัดอยู่ในสังคมผู้สูงอายุ ส่วนวัยแรงงานและวัยเด็กมีแนวโน้มลดลง

การย้ายถิ่นและอัตราการว่างงาน

อัตราการย้ายถิ่นเพิ่มขึ้นเป็น **1.4%** ส่วนอัตราการว่างงานลดลงเป็น **0.98%** ตามการฟื้นตัวของภาคการท่องเที่ยว และการขยายตัวของการส่งออก

สถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม
รายสาขา

ทรัพยากรดินและการใช้ที่ดิน

- การใช้ที่ดินเป็นพื้นที่เกษตรกรรมมากที่สุด
- มีการใช้ที่ดินไม่เหมาะสมในพื้นที่ลาดชัน และพื้นที่เสี่ยงดินถล่ม

ทรัพยากรน้ำ

- คุณภาพน้ำบาดาลอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด
- ระดับน้ำบาดาลลดลงในบางพื้นที่
- พ.ศ. 2563-2566 การใช้น้ำเพื่อเกษตรกรรมเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ทรัพยากรแร่

- พบแร่เกลือหินมากที่สุด รองลงมา คือ หินปูนเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง
- เหมืองแร่ที่ยังเปิดดำเนินการ มีจำนวนลดลง
- ปริมาณการผลิตและการใช้แร่ลดลง
- ปริมาณการนำเข้าและส่งออกแร่ลดลง

ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

- ทรัพยากรประมงมีความสมบูรณ์เพิ่มขึ้น
- พ.ศ. 2560-2563 พื้นที่ป่าชายเลนเพิ่มขึ้น
- พ.ศ. 2557-2563 พื้นที่ป่าชายหาดและป่าพรุเพิ่มขึ้น
- แนวปะการัง มีสภาพความสมบูรณ์ดี แต่เกิดปะการังฟอกขาวรุนแรงในบางพื้นที่
- มีพื้นที่คุ้มครองทางทะเลเพิ่มขึ้น
- แหล่งหญ้าทะเลลดลง มีสภาพสมบูรณ์เล็กน้อย
- พบสัตว์ทะเลหายากเกยตื้นมากขึ้น

พลังงาน

- ปริมาณการผลิตพลังงานในประเทศลดลง
- ปริมาณการนำเข้า (สุทธิ) พลังงานขึ้นต้น จากต่างประเทศลดลง
- ปริมาณการใช้พลังงานขั้นสุดท้ายลดลง
- ปริมาณการใช้พลังงานทดแทนเพิ่มขึ้น
- สัดส่วนการใช้พลังงานหมุนเวียน ต่อการใช้พลังงานขั้นสุดท้ายลดลง

ความหลากหลายทางชีวภาพ

- พ.ศ. 2558-2563 กลุ่มสัตว์มีกระดูกสันหลัง มีค่าดัชนีความเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ต่ำลง
- ค้นพบสิ่งมีชีวิตชนิดใหม่ของโลกในประเทศไทย เพิ่มขึ้นส่วนใหญ่สำรวจพบในเขตอุทยานแห่งชาติ
- เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า พื้นที่ชุ่มน้ำ เกาะ ถ้ำ
- พบปลาหมอสีน้ำจืด ซึ่งเป็นชนิดพันธุ์ต่างถิ่น ที่รุกราน แพร่ระบาดใน 13 จังหวัด บริเวณชายฝั่งอ่าวไทย

ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า

- พ.ศ. 2557-2566 การเปลี่ยนแปลง พื้นที่ป่าไม้ค่อนข้างคงที่
- จำนวนคดีและพื้นที่ป่าไม้ที่ถูกบุกรุก ในเขตป่าสงวนแห่งชาติลดลง
- ประกาศพื้นที่ป่าเพื่อการใช้ประโยชน์ ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพิ่มขึ้น
- ประชากรเสือโคร่งในธรรมชาติมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น
- พบสัตว์ป่าออกหากินนอกเขตป่า เช่น ช้างป่า กระทิง ลิง เป็นต้น

● สถานการณ์ดี ● สถานการณ์ควรเฝ้าติดตาม

มลพิษทางอากาศ

- ปริมาณสารมลพิษชนิดอื่นอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานทั้งหมด ยกเว้นสารอินทรีย์ระเหยง่าย
- ปริมาณฝุ่นละออง PM₁₀ อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน
- ปริมาณฝุ่นละออง PM_{2.5} มีค่าเกินมาตรฐานทุกพื้นที่
- ภาพรวมมลพิษทางอากาศในพื้นที่ภาคเหนือและพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑลวิกฤตมากขึ้น

สิ่งแวดล้อมเมืองและชุมชน

- ชุมชนแออัดมีจำนวนลดลง
- เมืองใหญ่บางพื้นที่มีสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์บริเวณริมถนนสายหลักและริมคลองดีขึ้น
- ขยายระยะเวลาการใช้บังคับประกาศพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม และปรับปรุงประกาศให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน
- ค่าเฉลี่ยพื้นที่สีเขียวต่อประชากรในกรุงเทพฯ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น
- ค่าเฉลี่ยพื้นที่สีเขียวต่อประชากรในเขตเมืองยังคงต่ำกว่าเป้าหมายประเทศ

มลพิษทางเสียง

- พ.ศ. 2557-2566 ระดับเสียงพื้นที่ริมถนนและพื้นที่ทั่วไปอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานและค่อนข้างคงที่

สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม

- แหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ส่วนใหญ่มีคุณภาพสิ่งแวดล้อมอยู่ในเกณฑ์ดี
- แหล่งมรดกทางวัฒนธรรมและธรรมชาติได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นแหล่งมรดกโลก และบรรจุไว้ในบัญชีรายชื่อเบื้องต้นเพิ่มขึ้น
- อุทยานธรรมิที่ได้รับรองเป็นอุทยานธรรมิโลกเพิ่มขึ้น
- แหล่งศิลปกรรมได้รับการตรวจสอบและนำเขาระบบเพิ่มขึ้น
- แหล่งศิลปกรรมเกิดความเสียหายและเสื่อมสภาพจากมนุษย์และภัยพิบัติทางธรรมชาติ

คุณภาพน้ำ

- คุณภาพแหล่งน้ำผิวดินและคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่ง ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์พอใช้ถึงดี โดยภาพรวมมีคุณภาพดีขึ้น

ขยะมูลฝอย ของเสียอันตราย และวัตถุอันตราย

- ปริมาณการนำเข้าวัตถุอันตรายภาคอุตสาหกรรมลดลง
- ปริมาณมูลฝอยติดเชื้อลดลง
- การนำขยะไปกำจัดอย่างถูกต้องและนำไปใช้ประโยชน์เพิ่มขึ้น
- ปริมาณขยะมูลฝอยและขยะพลาสติกเพิ่มขึ้น
- ปริมาณของเสียอันตรายจากชุมชนและกากของเสียอันตรายภาคอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติทางธรรมชาติ

- ค่าเฉลี่ยระดับน้ำทะเล ณ จุดตรวจวัดมีแนวโน้มลดต่ำลง
- จำนวนพื้นที่ประสบอุทกภัยลดลง
- ภัยพิบัติทางธรรมชาติเกิดขึ้นลดลง
- พ.ศ. 2513-2565 จำนวนวันที่สภาพอากาศร้อนเฉลี่ยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น
- พ.ศ. 2513-2565 จำนวนวันที่ฝนตกหนักเฉลี่ยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น
- อุณหภูมิเฉลี่ยทั้งปีสูงกว่าค่าปกติ

● สถานการณ์ดี ● สถานการณ์ควรเฝ้าติดตาม

ทรัพยากรดินและการใช้ที่ดิน

46.35%

เป็นพื้นที่ดินที่มีศักยภาพ
สำหรับการเกษตร

30.83%

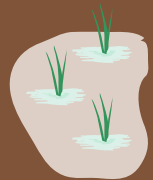
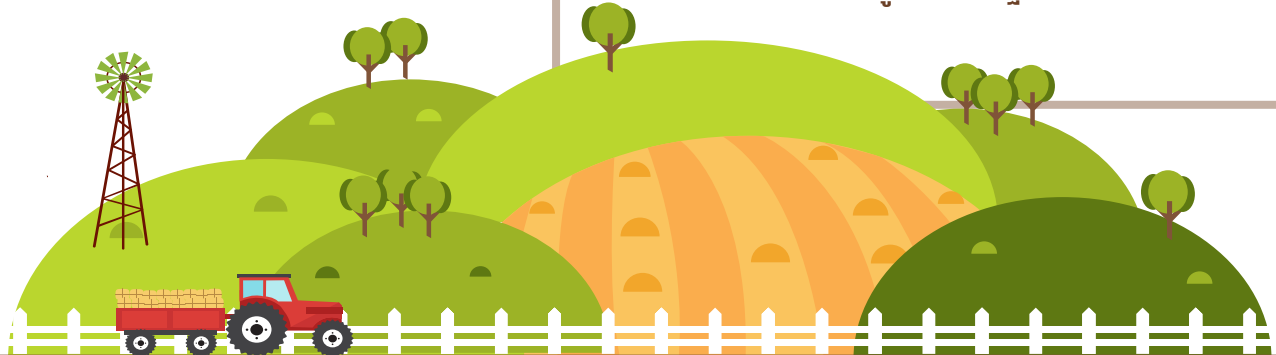
เป็นพื้นที่ดินที่มีคุณภาพต่ำ
ที่ต้องปรับปรุงดิน

พ.ศ. 2563 มีการสูญเสียดินระดับรุนแรง

บริเวณพื้นที่ราบ
12.71 ล้านไร่
เพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. 2545

บริเวณพื้นที่สูง
5.97 ล้านไร่
ลดลงจาก พ.ศ. 2545

การใช้ประโยชน์ที่ดินที่ไม่เหมาะสม
หรือไม่ตรงกับศักยภาพดิน **15.77** ล้านไร่
โดยเฉพาะการปลูกพืชเศรษฐกิจ

การใช้ที่ดินส่วนใหญ่เป็นพื้นที่
เกษตรกรรม **177.98** ล้านไร่

คิดเป็น **56%** รองลงมาเป็นพื้นที่ป่าไม้
และพื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง

พ.ศ. 2566 มีการนำเข้าปุ๋ยเคมีและวัตถุอันตราย
ทางการเกษตรเพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. 2565

ปุ๋ยเคมี
5.08
ล้านตัน

วัตถุอันตราย
ทางการเกษตร
0.14 ล้านตัน

การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน

เปรียบเทียบในช่วง พ.ศ. 2560-2561
และ 2562-2564

ชุมชนและ
สิ่งปลูกสร้าง
+5.6%

แหล่งน้ำ
+4.8%

ส่วนพื้นที่ป่าไม้ พื้นที่เกษตรกรรม
และพื้นที่เปิดเตล็ดลดลง

การดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง

- การขับเคลื่อนนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดิน
ของประเทศ (พ.ศ. 2566-2580)
- ขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านเกษตรอินทรีย์ พ.ศ. 2566-2570
- จัดทำเป้าหมายและตัวชี้วัดความสมดุลของการจัดการ
ทรัพยากรที่ดิน
- การพัฒนาเกษตรอินทรีย์วิถีพื้นบ้าน ส่งเสริมระบบวนเกษตร
และเกษตรทฤษฎีใหม่
- จัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายของรัฐ
- ดำเนินงานความร่วมมือกับประเทศอาเซียนและประเทศอื่น ๆ
เพื่อจัดการดินอย่างยั่งยืน
- สร้างการมีส่วนร่วมและสื่อสารด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรดิน

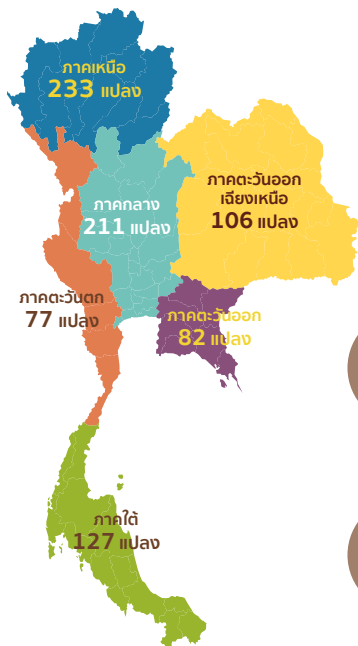
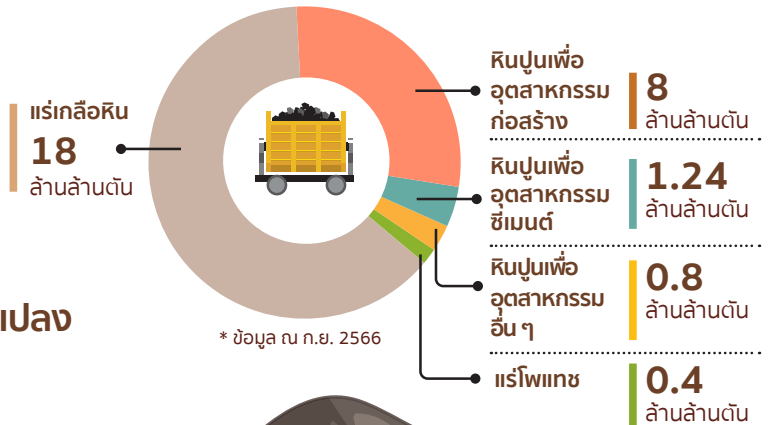

ประเทศไทยมีทรัพยากรแร่ซึ่งเป็นวัตถุดิบพื้นฐานของอุตสาหกรรมมากกว่า 40 ชนิด ครอบคลุมพื้นที่ 60 ล้านไร่ **ปริมาณแร่ทั้งหมดประมาณ 30 ล้านล้านตัน** มูลค่ารวมประมาณ **44,410 ล้านล้านบาท**

ปัจจุบัน (เมษายน 2567) มีเหมืองแร่มีอายุ **836 แปลง** ลดลงจาก พ.ศ. 2565

แบ่งเป็นเหมืองแร่

- ที่เปิดดำเนินการ **710 แปลง**
- ปิดดำเนินการ **126 แปลง**

การผลิต
ลดลง
2.23%

การผลิตแร่ 249 ล้านตัน
ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มแร่ที่ใช้ในอุตสาหกรรมก่อสร้าง มูลค่าการผลิต 73,906 ล้านบาท แร่ที่มีมูลค่าการผลิตมากที่สุด คือ หินปูน ถ่านหินลิกไนต์ ยิปซัม หินแกรนิต และเกลือหิน

การนำเข้า
ลดลง
15.72%

การนำเข้าแร่ 20 ล้านตัน
มูลค่าการนำเข้า 89,378 ล้านบาท แร่ที่นำเข้าสูงสุด คือ กลุ่มแร่เชื้อเพลิง สัดส่วนมากกว่า 70%

การใช้
ลดลง
3.30%

การใช้แร่ภายในประเทศ 223 ล้านตัน
ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มแร่ที่ใช้ในอุตสาหกรรมก่อสร้าง มูลค่าการใช้ 66,383 ล้านบาท แร่ที่มีการใช้มากที่สุด คือ หินปูนเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้างและอุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ ถ่านหินลิกไนต์ หินบะซอลต์และหินแกรนิต

การส่งออก
ลดลง
14.76%

การส่งออกแร่ 9 ล้านตัน
มูลค่าการส่งออก 17,324 ล้านบาท ส่วนใหญ่เป็นแร่โลหะ แร่ที่ส่งออกสูงสุด คือ แร่ยิปซัม ซึ่งประเทศไทยเป็นผู้ส่งออกรายใหญ่ของโลก

* ข้อมูล ณ เม.ย. 2567

การดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง

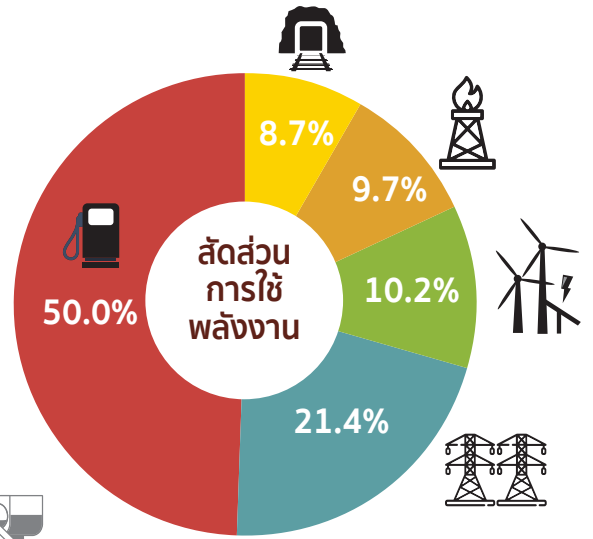
- ขับเคลื่อนการบริหารจัดการแร่ตามแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ ฉบับที่ 2
- สำรวจ เก็บข้อมูล และปรับปรุงข้อมูลทรัพยากรแร่และพื้นที่ศักยภาพแร่
- จัดทำบัญชีทรัพยากรแร่เพื่อการบริหารจัดการ และประเมินข้อมูลสถานภาพของพื้นที่แหล่งหินอุตสาหกรรมทั่วประเทศ
- ตรวจสอบและเฝ้าระวังคุณภาพสิ่งแวดล้อมและประชาชนกลุ่มเสี่ยง
- ส่งเสริมและพัฒนาพื้นที่ทำเหมืองแร่ให้สามารถใช้ประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ
- สร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการบริหารจัดการแร่ สื่อสารสร้างความตระหนัก และให้คำแนะนำแก่ อปท.
- วิจัยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการใช้ประโยชน์จากแร่ และพัฒนาตามระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน
- ส่งเสริมผู้ประกอบการให้เข้าสู่มาตรฐานเหมืองแร่สีเขียว และมีมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR DPIM)
- ดำเนินงานความร่วมมือกับประเทศอาเซียน และแลกเปลี่ยนข้อมูลทางวิชาการ

พลังงาน

การวัดประสิทธิภาพการใช้พลังงานในภาพรวมของประเทศ
พิจารณาจากค่าความเข้มข้นของการใช้พลังงาน (Energy Intensity: EI)
หรือปริมาณการใช้พลังงานขั้นสุดท้ายต่อ GDP

พ.ศ. 2566 มีค่า EI อยู่ที่ระดับ 7.51 พันตัน เทียบเท่า
น้ำมันดิบต่อพันล้านบาท ลดลง **2.97%** จาก พ.ศ. 2565
โดยช่วง 10 ปีที่ผ่านมา พบว่า ค่า EI มีแนวโน้มลดลง
แสดงถึงการ**ใช้พลังงานของประเทศที่มีประสิทธิภาพดีขึ้น**

พ.ศ. 2566

พลังงานขั้นต้น

การผลิต
ลดลง 1.51%
ปริมาณการผลิตพลังงานขั้นต้น 34,027 พันตัน
เทียบเท่า**น้ำมันดิบ** ส่วนใหญ่เป็นการลดลงจาก
น้ำมันดิบ ลิกไนต์ และพลังน้ำ

การนำเข้า
ลดลง 0.28%
ปริมาณการนำเข้า (สุทธิ) พลังงานขั้นต้น 78,402 พันตัน
เทียบเท่า**น้ำมันดิบ** ลดลงเกือบทุกประเภท
ยกเว้นก๊าซธรรมชาติและก๊าซธรรมชาติเหลว
และน้ำมันดิบ

พลังงานขั้นสุดท้าย

การใช้
ลดลง 3.19%
ปริมาณการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย 81,925 พันตัน
เทียบเท่า**น้ำมันดิบ** ส่วนใหญ่ลดลง
จากการใช้น้ำมันสำหรับรถ

พลังงานหมุนเวียน
ลดลง 2.59%
ปริมาณการใช้พลังงานหมุนเวียน 9,323 พันตัน
เทียบเท่า**น้ำมันดิบ** คิดเป็น 11.38%
ของการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย
มีแนวโน้มลดลงในช่วง 10 ปี
ที่ผ่านมา

การเปลี่ยนแปลง

- ถ่านหิน **ลดลง 13.2%**
- ก๊าซธรรมชาติ **ลดลง 4.1%**
- พลังงานหมุนเวียน **ลดลง 2.59%**
- ไฟฟ้า **เพิ่มขึ้น 3.4%**
- น้ำมันสำหรับรถ **เพิ่มขึ้น 0.6%**

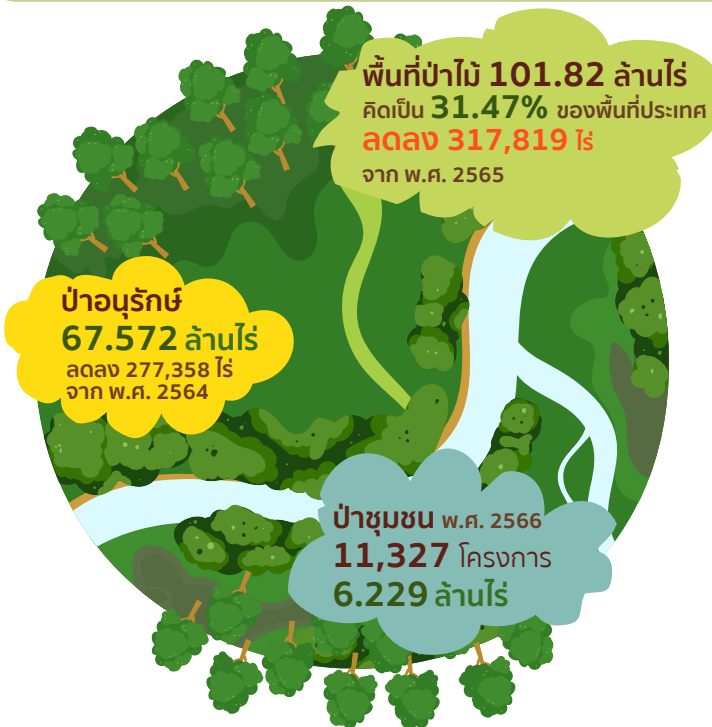
หมายเหตุ: เทียบกับปีก่อน

การดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง

- ขับเคลื่อนแผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้า และแผนพัฒนาพลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือก อาทิ การผลิตพลังงานไฟฟ้าด้วยพลังงานหมุนเวียน ได้แก่ พลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานน้ำ เป็นต้น
- ขับเคลื่อนนโยบายไฮโดรเจนของประเทศไทย
- ส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนในภาคความร้อน
- ขับเคลื่อนแผนอนุรักษ์พลังงาน อาทิ การดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานอาคารอนุรักษ์พลังงาน (BEC) และส่งเสริมการออกแบบหรือการก่อสร้างบ้านที่ได้มาตรฐานประสิทธิภาพพลังงาน
- ขับเคลื่อนแผนบริหารจัดการก๊าซธรรมชาติ อาทิ ส่งเสริมการแข่งขันให้เหมาะสมเป็นธรรมในกิจการก๊าซธรรมชาติ
- ขับเคลื่อนแผนบริหารจัดการน้ำมันเชื้อเพลิง อาทิ ส่งเสริมการประยุกต์ใช้ EV Conversion และเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานในภาคขนส่ง

พื้นที่ป่าไม้ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา มีแนวโน้มค่อนข้างคงที่

พ.ศ. 2566

การบุกรุกพื้นที่ป่าไม้
ลดลง

การบุกรุกพื้นที่ป่าไม้ 2,025 คดี พื้นที่ป่าถูกบุกรุกกว่า 15,000 ไร่ ส่วนใหญ่อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ

การเกิดไฟป่า
เพิ่มขึ้น

จุดความร้อนสะสมทั่วประเทศ 168,468 จุดเพิ่มขึ้น 266.27% เกิดในพื้นที่ป่าอนุรักษ์มากที่สุด การเกิดไฟป่าและพื้นที่ที่ถูกเผาไหม้จากไฟป่าเพิ่มขึ้น

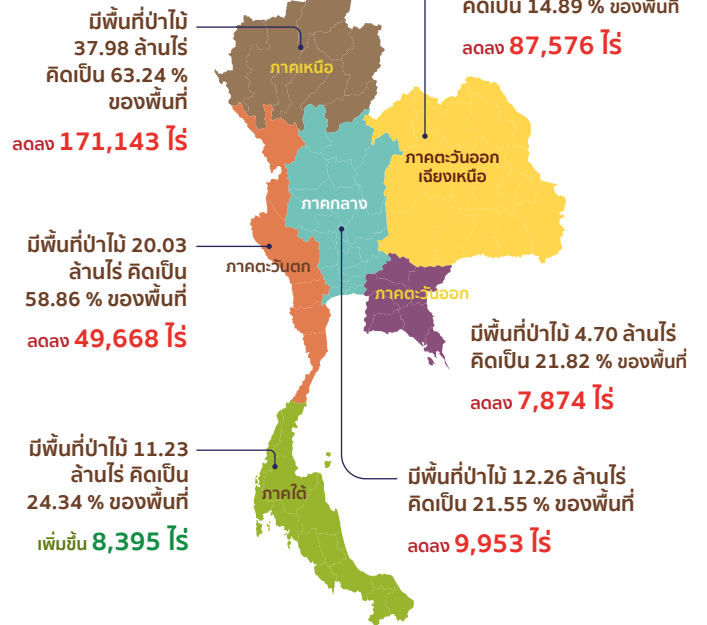
นักท่องเที่ยว
เพิ่มขึ้น

จำนวนผู้เข้าไปท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติ 15.82 ล้านคน เพิ่มขึ้น 37.80%

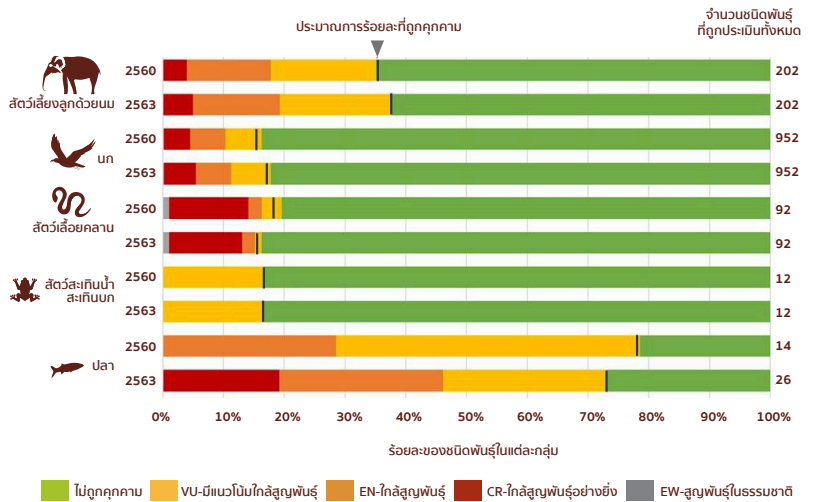
การค้าสัตว์ป่า
ผิดกฎหมาย
ลดลง

คดีเกี่ยวกับสัตว์ป่า 119 คดี สามารถตรวจยึดสัตว์ป่าของกลางได้ 267 ตัว และตรวจยึดซากสัตว์ป่าได้ 575 ซาก

พ.ศ. 2566

สถานการณ์ชนิดพันธุ์สัตว์ป่าคุ้มครองกลุ่มสัตว์มีกระดูกสันหลังที่ถูกคุกคามของประเทศไทย พ.ศ. 2560 และ พ.ศ. 2563

การดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง

- ขับเคลื่อนนโยบายเกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าที่เกี่ยวข้อง
- จัดทำแผนการจัดการช้างป่าระดับกลุ่มป่า (พ.ศ. 2563-2572)
- จัดทำแผนการจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ระดับพื้นที่
- วางแผนการคุ้มครอง อนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าที่เข้มข้น เป็นระบบ และครอบคลุมในทุกพื้นที่
- ศึกษาวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า เพื่อจัดทำฐานข้อมูลทรัพยากรธรรมชาติในประเทศ
- พัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมในการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า
- สร้างการมีส่วนร่วมและพัฒนาองค์ความรู้แก่เครือข่ายเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า
- ส่งเสริมและสนับสนุนเครือข่ายความร่วมมือการจัดการทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าในประเทศและระหว่างประเทศ
- แลกเปลี่ยนข้อมูล องค์ความรู้ ประสบการณ์ และข้อเสนอที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า

ทรัพยากรน้ำ

พ.ศ. 2566

ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย
1,454.5 มิลลิเมตร
ต่ำกว่าค่าปกติ
168.4 มิลลิเมตร
ลดลงจากปีที่ผ่านมา

พ.ศ. 2567

อ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่
มีปริมาณน้ำใช้การ
15,703 ล้านลูกบาศก์เมตร
คิดเป็น 40.02%
ของปริมาณน้ำในอ่าง
ลดลง 11.72%

อ่างเก็บน้ำขนาดกลาง
มีปริมาณน้ำใช้การ
2,089 ล้านลูกบาศก์เมตร
คิดเป็น 83.86%
ของปริมาณน้ำในอ่าง
ลดลง 8.42%

ปริมาณน้ำบาดาลกักเก็บ 1,137,700 ล้านลูกบาศก์เมตร
ในภาพรวมของประเทศระดับน้ำบาดาลมีการเปลี่ยนแปลงน้อย ยกเว้น
ภาคกลางในบางจังหวัดที่มีระดับน้ำบาดาลลดลงเฉลี่ยมากกว่า 3-10 เมตรต่อปี

ศักยภาพแหล่งน้ำบาดาล

ที่นำมาใช้ได้อย่างปลอดภัย 60,975 ล้านลูกบาศก์เมตร/ปี
คิดเป็น 5.36% ของปริมาณน้ำบาดาลกักเก็บทั้งหมด

คุณภาพของแหล่งน้ำบาดาล

ในภาพรวมอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน ยกเว้นบริเวณ
ที่ติดต่อกับทะเลบางพื้นที่เปลี่ยนจากน้ำจืด
เป็นกร่อย-เค็ม และบางพื้นที่มีการปนเปื้อน
โลหะหนักเป็นพิษและสารอันตรายระเหยง่าย
ที่เกินเกณฑ์มาตรฐานแหล่งน้ำใต้ดิน

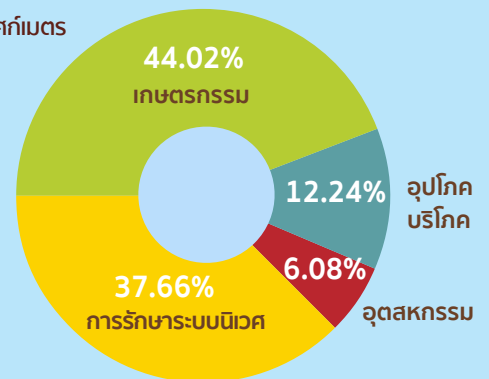
พ.ศ. 2566

ปริมาณน้ำท่าโดยธรรมชาติ 203,939.02 ล้านลูกบาศก์เมตร
ลดลง 10.85%

	ปี 2565	ปี 2566
ภาคเหนือ	43,236.73	42,942.80
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	49,355.08	44,498.34
ภาคกลาง	33,078.21	25,643.86
ภาคตะวันออก	27,957.60	24,388.82
ภาคใต้	75,150.96	66,465.41
รวมทั้งประเทศ	228,778.58	203,939.02

พ.ศ. 2566/2567

มีความต้องการใช้น้ำทุกกิจกรรม
8,731.07 ล้านลูกบาศก์เมตร
ลดลง 10.73%

การดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง

- การขับเคลื่อนและปรับปรุงนโยบาย แผน มาตรการ และแนวทางในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
- จัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี (ปรับปรุงครั้งที่ 1 พ.ศ. 2566-2580)
- การออกอนุบัญญัติตามความในพระราชบัญญัติ ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561
- ปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520
- ผลักดันแผนการจัดการ อนุรักษ์ และฟื้นฟูพื้นที่ชุ่มน้ำ และแหล่งน้ำธรรมชาติ
- ดำเนินโครงการพัฒนาน้ำบาดาล การปฏิบัติการฝนหลวง เพื่อบรรเทาและแก้ไขปัญหากภัยแล้ง
- ศึกษาวิจัยและพัฒนาระบบติดตามและฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหากภัยแล้งและอุทกภัย และการบริหารจัดการ ทรัพยากรน้ำในด้านต่าง ๆ
- เพิ่มศักยภาพเครือข่าย สร้างองค์ความรู้ และการมีส่วนร่วม ในการเฟ้าระวังสถานการณ์ด้านน้ำอย่างครอบคลุมทุกพื้นที่
- ส่งเสริมความร่วมมือและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ในการจัดการ ทรัพยากรน้ำร่วมกับประเทศอาเซียนและประเทศอื่น ๆ

พ.ศ. 2566

ปริมาณการจับสัตว์น้ำต่อหน่วย
 ลงแรงประมง (CPUE) ในภาพรวมของ
 น่านน้ำไทย เท่ากับ **29.31** กิโลกรัม/ชั่วโมง
 เพิ่มขึ้น **2.19%** แสดงถึง**ความอุดม**
สมบูรณ์ของทรัพยากรประมงมากขึ้น

ฝั่งอ่าวไทย

CPUE = **21.52**

กิโลกรัม/ชั่วโมง

เพิ่มขึ้น **8.74%**

ฝั่งทะเลอันดามัน

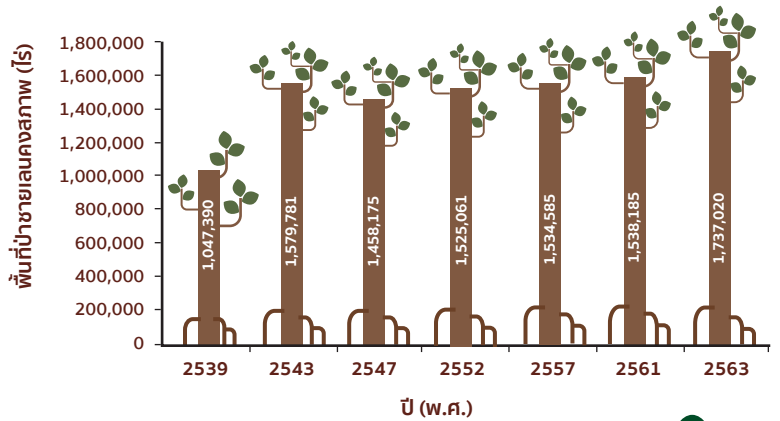
CPUE = **44.42**

กิโลกรัม/ชั่วโมง

ลดลง **3.30%**

พ.ศ. 2563

พื้นที่ป่าชายเลนคงสภาพ **1.73** ล้านไร่ เพิ่มขึ้น **12.93%**
 จาก พ.ศ. 2561

สัตว์ทะเลหายากเกยตื้น **761** ตัว ในภาพรวม
 พบการเกยตื้นเพิ่มขึ้น ส่วนใหญ่เป็นเต่าทะเล

เต่าทะเล

เกยตื้น **486** ตัว

เพิ่มขึ้น

พะยูน

เกยตื้น **36** ตัว

เพิ่มขึ้น

โลมาและวาฬ

เกยตื้น **239** ตัว

เพิ่มขึ้น

พ.ศ. 2566

แนวปะการัง มีพื้นที่รวม **149,182** ไร่
 ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมบูรณ์ดี แนวปะการังฝั่ง
 อันดามันมีสถานภาพสมบูรณ์มากกว่าฝั่งอ่าวไทย
 เล็กน้อย แนวปะการังทั้งสองฝั่ง มีการครอบคลุม
 พื้นที่ของปะการังมีชีวิตสูง ประมาณ 40-70

หญ้าทะเล มีพื้นที่รวม **102,578** ไร่
 คิดเป็น **64%** ของพื้นที่ที่มีศักยภาพ**ลดลง 3%**
 จาก พ.ศ. 2565 **ความสมบูรณ์ของ**
แหล่งหญ้าทะเลมีแนวโน้มลดลง เกิดสถานการณ์
 แหล่งหญ้าทะเลเสื่อมโทรมอย่างหนักบริเวณ
 จังหวัดตรังและกระบี่

ปริมาณขยะมูลฝอย

บริเวณ 23 จังหวัดชายทะเล

ที่มีการกำจัดไม่ถูกต้องที่อาจจะลงสู่ทะเล

ประมาณ **7,765** ตัน/วัน

เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา

ปริมาณขยะลอยน้ำช่วงปี พ.ศ. 2560-2564

มีแนวโน้มลดลง

พ.ศ. 2563

ป่าชายหาด

47,149.30 ไร่

เพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. 2557

ป่าพรุ

37,139.56 ไร่

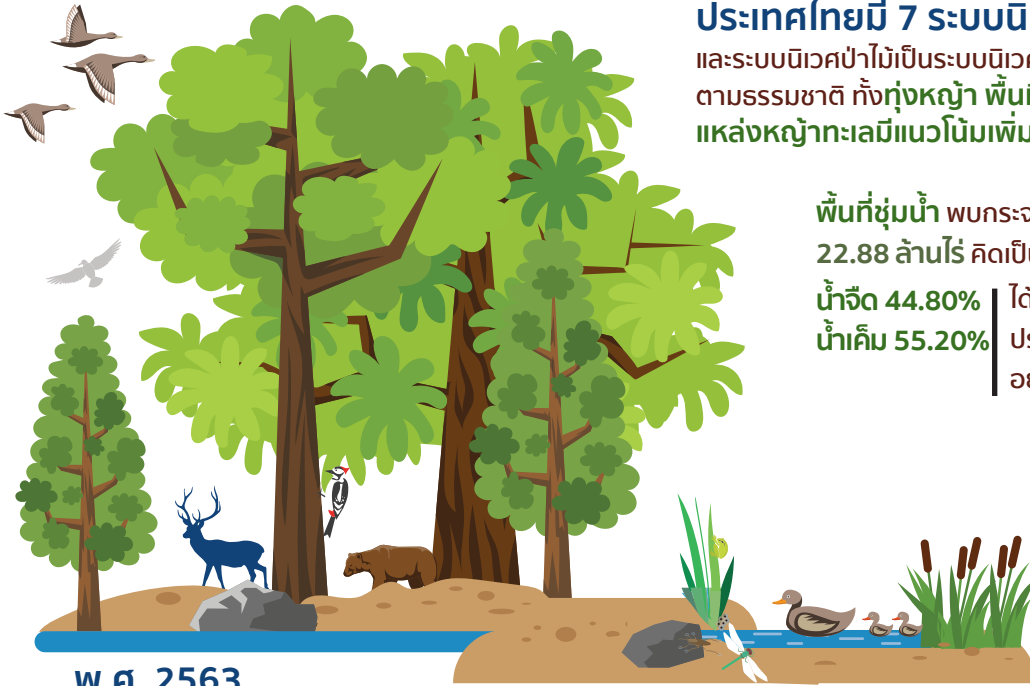
เพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. 2557

การดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง

- จัดทำ/ปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ และมาตรการคุ้มครอง ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งและทรัพยากรประมง
- นโยบายควบคุมการใช้ทรัพยากรเพื่อตอบสนองเงื่อนไขการค้า ระหว่างประเทศ เช่น ควบคุมการทำประมงไม่ให้จับสัตว์น้ำ เกินกว่าค่าผลผลิตสูงสุดที่ยั่งยืน
- แผนและกลไกขับเคลื่อนนโยบายและข้อตกลงระหว่างประเทศ และดำเนินงานตาม SDG และอนุสัญญาระหว่างประเทศต่าง ๆ
- อนุรักษ์ คุ้มครอง พื้นฟู ทรัพยากรประมง ป่าชายเลน ป่าชายหาด ป่าพรุ แหล่งหญ้าทะเล แนวปะการัง และสัตว์ทะเลหายาก
- ควบคุม ป้องกัน และลดผลกระทบจากการกัดเซาะชายฝั่ง ชยะทะเล
- วิจัย สำรวจ และรวบรวมองค์ความรู้ เพื่อใช้วางแผนการดำเนินงาน
- สร้างความตระหนัก การสื่อสาร และการมีส่วนร่วมของภาคส่วน ต่าง ๆ ทั้งหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และชุมชน

ความหลากหลายทางชีวภาพ

ประเทศไทยมี 7 ระบบนิเวศหลัก โดยมีระบบนิเวศเกษตร และระบบนิเวศป่าไม้เป็นระบบนิเวศหลัก ส่วนระบบนิเวศที่เป็นถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ ทั้งทุ่งหญ้า พื้นที่ลุ่ม ป่าชายหาด ป่าพรุ แล่งหญ้าทะเลมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

พื้นที่ชุ่มน้ำ พบกระจายตัวอยู่ทั่วประเทศ ประมาณ 22.88 ล้านไร่ คิดเป็น 6.75% ของพื้นที่ประเทศ แบ่งเป็น น้ำจืด 44.80% | ได้รับการขึ้นทะเบียนมีความสำคัญระหว่างน้ำเค็ม 55.20% | ประเทศ (แรมซาร์ไซต์) 15 แห่ง ส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่อนุรักษ์

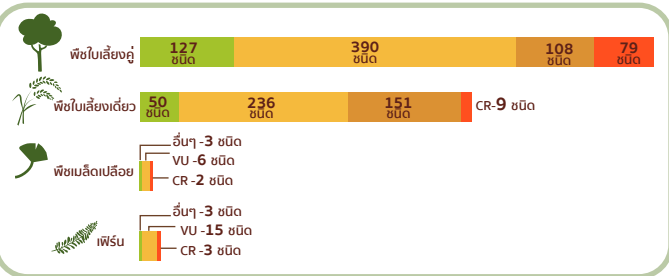
พ.ศ. 2566-2567

มีการสำรวจพบสิ่งมีชีวิตชนิดใหม่ของโลกในประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง ส่วนใหญ่พบในเขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า พื้นที่ชุ่มน้ำ เกาะ ถ้ำ รวมถึงแนวเขาหินปูน โดยเป็นชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่น (Endemic Species) จำนวนมาก

พ.ศ. 2563

ชนิดพันธุ์พืชในประเทศไทย 12,050 ชนิด คิดเป็น 3% ของชนิดพันธุ์พืชในโลก โดยจำแนกชนิดพันธุ์แล้ว 10,531 ชนิด

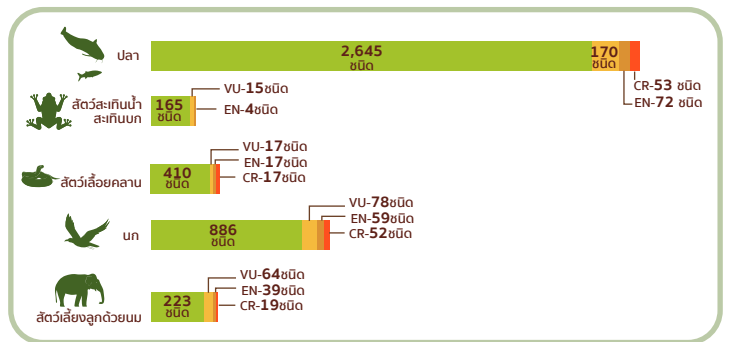
ได้รับการประเมินสถานภาพ ใน พ.ศ. 2563 1,185 ชนิด สถานภาพที่ถูกคุกคาม 999 ชนิด คิดเป็น 84.30%

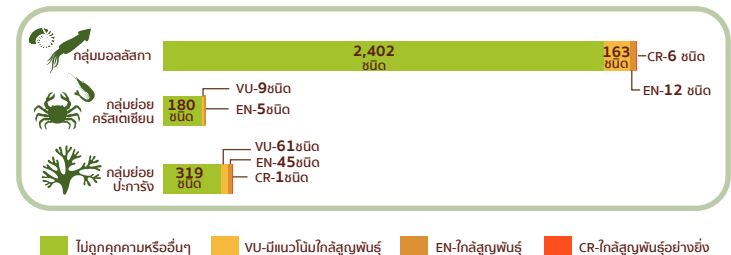
พ.ศ. 2567

พบการแพร่กระจายของปลาหมอคางดำใน 13 จังหวัด บริเวณชายฝั่งทะเลอ่าวไทย ซึ่งเป็นชนิดพันธุ์สัตว์น้ำต่างถิ่นที่รุกรานที่มีการแพร่กระจายมากที่สุด สัตว์พันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แบ่งเป็น สัตว์มีกระดูกสันหลัง 56 ชนิด เป็นกลุ่มปลามากที่สุด สัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง 110 ชนิด

มีชนิดพันธุ์สัตว์มีกระดูกสันหลังที่จำแนกชนิดพันธุ์แล้ว 5,005 ชนิด มีสถานภาพที่ถูกคุกคาม 676 ชนิด คิดเป็น 13.50%

มีชนิดพันธุ์สัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังได้รับการประเมินสถานภาพ 3 กลุ่ม รวม 3,203 ชนิด มีสถานภาพที่ถูกคุกคาม 302 ชนิด คิดเป็น 9.6%

Legend: ไม่ถูกคุกคามหรืออื่นๆ (Green), VU-มีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ (Yellow), EN-ใกล้สูญพันธุ์ (Orange), CR-ใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง (Red).

การดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง

- จัดทำ/ปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ และมาตรการ
- ขับเคลื่อนการดำเนินงานภายใต้สัญญา ข้อตกลง และความร่วมมือระหว่างประเทศ
- ส่งเสริมและพัฒนากิจการความหลากหลายทางชีวภาพ พัฒนาระบบคลังข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทย และส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากฐานทรัพยากรชีวภาพอย่างยั่งยืน
- อนุรักษ์ชนิดพันธุ์สำคัญและพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพ
- สร้างความตระหนักและการสื่อสารด้านความหลากหลายทางชีวภาพ

คุณภาพอากาศ

พ.ศ. 2566

มลพิษทางอากาศในภาพรวมของประเทศมีแนวโน้มรุนแรงขึ้น แต่ค่าเฉลี่ยรายปีของฝุ่นละออง PM₁₀ ยังอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน ส่วน PM_{2.5} มีค่าเกินมาตรฐานทุกพื้นที่

สถานการณ์หมอกควันภาคเหนือ มีค่าฝุ่นละออง PM_{2.5} เฉลี่ย 62 มก./ลบ.ม. เพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. 2565 โดยมีจุดความร้อนสะสม 109,035 จุด เพิ่มขึ้น 355.97%

ระดับเสียง

ระดับเสียงเฉลี่ย 24 ชั่วโมง มีค่าระดับเสียงอยู่ระหว่าง 44.6-87.8 เดซิเบลเอ

ระดับเสียงพื้นที่ริมถนนและพื้นที่ทั่วไป อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานและค่อนข้างคงที่

ระดับเสียงเฉลี่ย 24 ชั่วโมง

พื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล

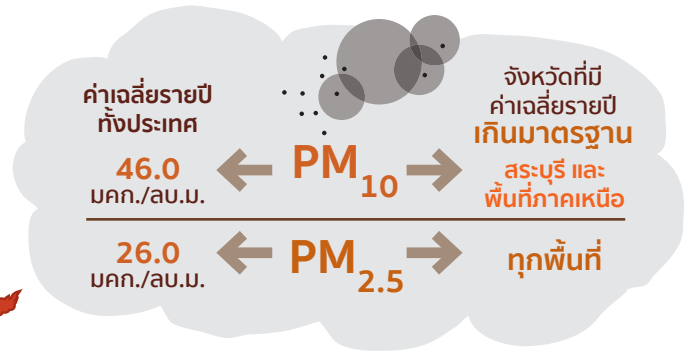
พื้นที่ต่างจังหวัด

ริมถนน
69.6
เดซิเบลเอ

พื้นที่ทั่วไป
55.3
เดซิเบลเอ

ริมถนน
63.7
เดซิเบลเอ

พื้นที่ทั่วไป
55.4
เดซิเบลเอ

การดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง

คุณภาพอากาศ

- ดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง”
- กำหนด/ปรับปรุงมาตรฐานและมาตรการควบคุมมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิด
- จัดตั้งศูนย์ประสานงานเครือข่ายภาครัฐและภาคประชาชน และจัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์แก้ไขปัญหาในพื้นที่วิกฤต 17 จังหวัดภาคเหนือ
- ตรวจวัดควันดำรถบรรทุกและรถโดยสารสาธารณะบนถนนสายหลักและสายรองทุกวัน และเพิ่มความเข้มงวดในการควบคุมการระบายมลพิษจากโรงงานอุตสาหกรรม
- จัดทำแผนการดำเนินงาน และติดตามตรวจสอบสถานการณ์กำหนดมาตรฐานควบคุมการปล่อยทิ้งสารอินทรีย์ระเหยง่าย

ระดับเสียง

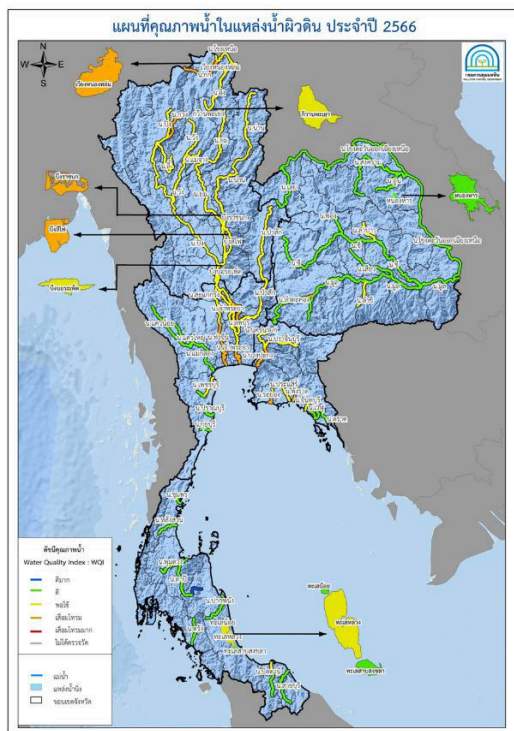
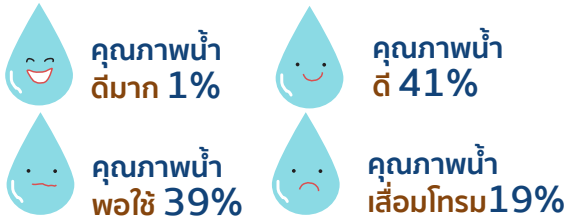
- จัดทำแผนแม่บทจัดการมลพิษทางเสียงและความสั่นสะเทือน ระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2566 -2580)
- ตรวจสอบสถานตรวจสภาพรถ (ตรอ.) โดยตรวจสอบอาคารสถานที่ ผู้ตรวจสภาพรถ และเครื่องตรวจสภาพรถ
- เพิ่มจุดให้บริการตรวจสภาพรถที่จะขอดำเนินการทางทะเบียนและภาษีรถในพื้นที่รอบนอกกรุงเทพมหานคร
- กำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการใช้และการผลิตรถยนต์ไฟฟ้า

คุณภาพน้ำ

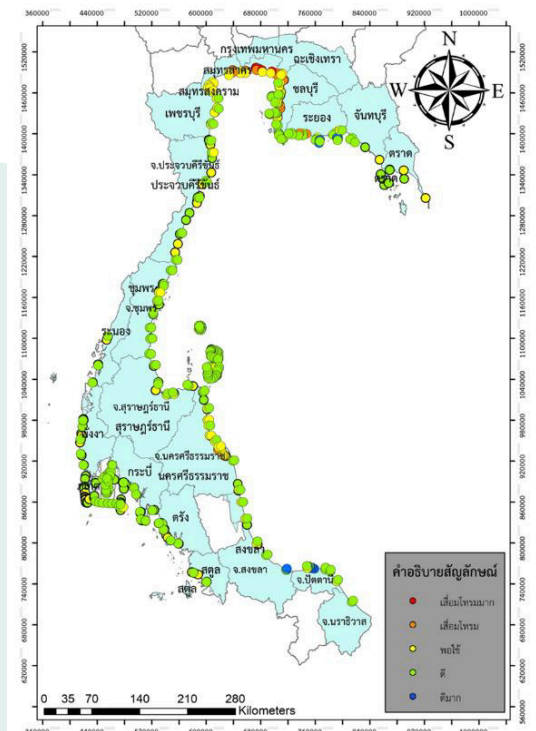
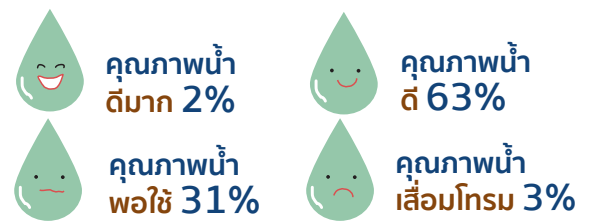
คุณภาพแหล่งน้ำผิวดิน

พ.ศ. 2566 แหล่งน้ำผิวดินส่วนใหญ่มีคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดี 41% ไม่มีแหล่งน้ำที่อยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมมาก จำแนกตามดัชนีคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน (Water Quality Index: WQI)

คุณภาพน้ำทะเลชายฝั่ง

พ.ศ. 2566 แหล่งน้ำทะเลชายฝั่งส่วนใหญ่มีคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดี 63% จำแนกตามดัชนีคุณภาพน้ำทะเล (Marine Water Quality Index: MWQI) ได้ดังนี้

เมื่อเปรียบเทียบกับ พ.ศ. 2565 แหล่งน้ำผิวดินโดยรวมมีคุณภาพน้ำแยลง โดยแหล่งน้ำที่อยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมมากเพิ่มขึ้น

แหล่งน้ำทะเลชายฝั่งโดยรวมมีคุณภาพน้ำดีขึ้น โดยแหล่งน้ำที่อยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมและเสื่อมโทรมมากมีจำนวนลดลง

การดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง

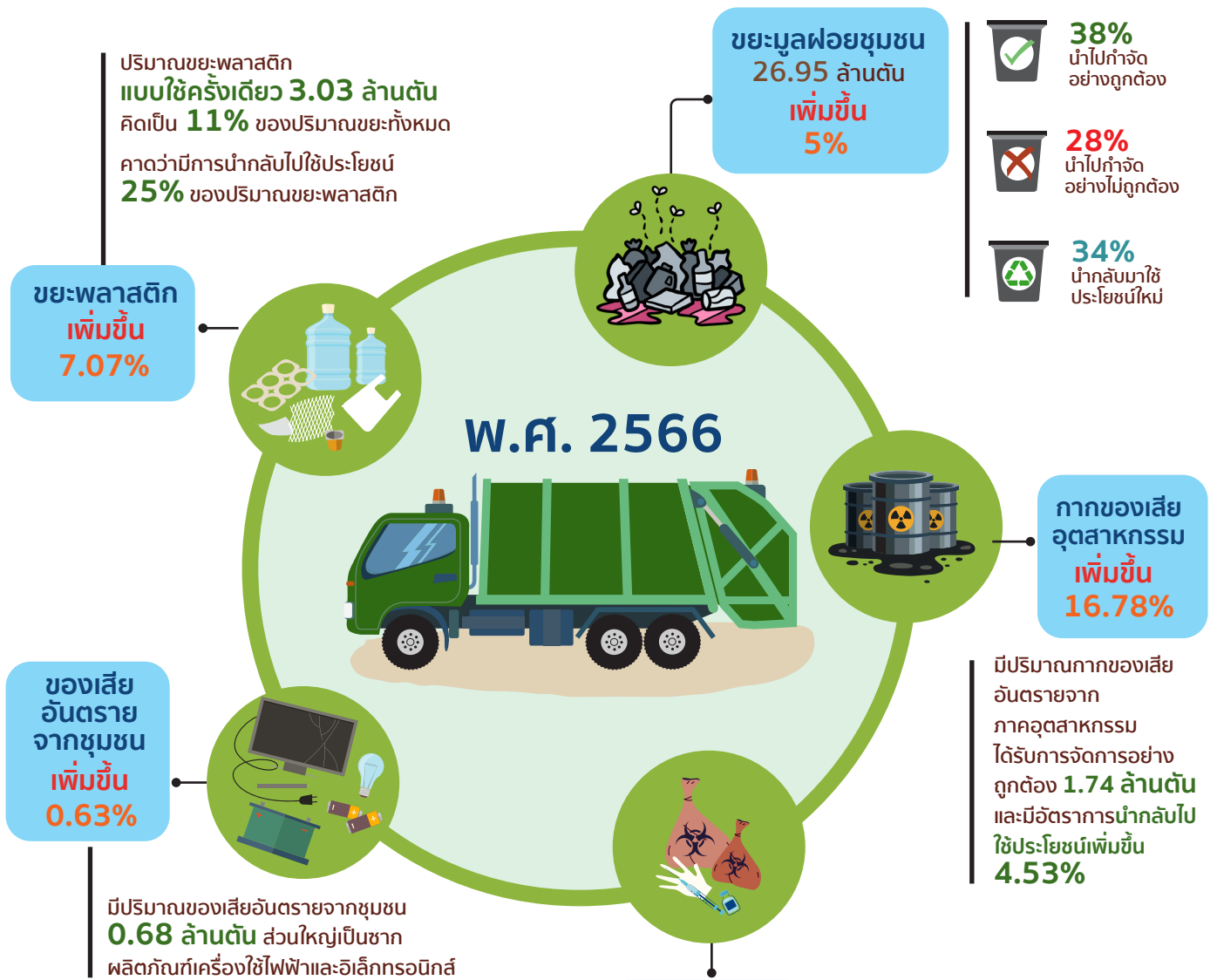
แหล่งน้ำผิวดิน

- ตรวจสอบและบังคับใช้กฎหมายกับแหล่งกำเนิดมลพิษ
- ติดตามประสิทธิภาพการทำงานของระบบรวบรวมและระบบบำบัดน้ำเสียชุมชน
- ส่งเสริมการจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสีย
- เสริมสร้างศักยภาพการจัดการน้ำเสียให้กับ อปท. และผู้ประกอบการ
- แก้ไขปัญหาคุณภาพน้ำในเชิงพื้นที่อย่างต่อเนื่อง
- จัดทำกฎกระทรวงกำหนดระยะห่างระหว่างที่จะตั้งโรงงานกับแหล่งน้ำสาธารณะ
- ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตที่สะอาด

น้ำทะเลชายฝั่ง

- จัดทำมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากเรือ ท่าเรือ ท่าเทียบเรือ
- จัดทำแผนจัดการมลพิษทางน้ำ เนื่องจากน้ำมันและเคมีภัณฑ์
- ปรับปรุงเกณฑ์ประเมินดัชนีคุณภาพสิ่งแวดล้อมชายหาดท่องเที่ยว
- ทบทวนเกณฑ์การประเมินคุณภาพสิ่งแวดล้อมชายหาดท่องเที่ยว
- กำหนดเขตพื้นที่ให้เสี่ยงสัตว์น้ำให้สอดคล้องกับความสามารถในการรองรับความสกปรกของแหล่งน้ำ
- จัดทำระบบตรวจสอบ ติดตาม แจ้งเตือนมลพิษทางทะเลผ่านแอปพลิเคชัน
- เฝ้าระวังและเตือนภัยทางทะเล
- ติดตามและคาดการณ์การเคลื่อนตัวของน้ำมันหรือมวลน้ำที่มีสารมลพิษปนเปื้อน

ขยะมูลฝอย ของเสียอันตราย และวัตถุอันตราย

การนำเข้าสารอันตราย ภาคเกษตรกรรม เพิ่มขึ้น 24.24%
มีปริมาณการนำเข้าวัตถุอันตรายภาคเกษตรกรรม 0.14 ล้านตัน

การนำเข้าสารอันตราย ภาคอุตสาหกรรม ลดลง 8.80%
มีปริมาณการนำเข้าสารอันตรายภาคอุตสาหกรรม 3.50 ล้านตัน

การดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง

- จัดทำและปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ
- จัดทำแผนและขับเคลื่อนแผนที่เกี่ยวข้อง
- ดำเนินงานตามข้อตกลงและความร่วมมือระหว่างประเทศ
- พัฒนาศักยภาพในการจัดการขยะมูลฝอย ของเสียอันตราย และวัตถุอันตราย ตามหลักการพัฒนาระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน โดยการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการลด คัดแยก การนำขยะกลับเข้าสู่ระบบ และการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ
- สร้างความตระหนัก การสื่อสาร และการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ

สิ่งแวดล้อมเมืองและชุมชน

พ.ศ. 2566

ประชากรในเขตเมือง
(กรุงเทพฯ เมืองพัทยา
และเขตเทศบาล)

มีจำนวน **22.60** ล้านคน

คิดเป็น **34.21%**

โดยประชากรในเขตเมือง
มีแนวโน้มค่อนข้างคงที่

พ.ศ. 2567

ชุมชนแออัดของกรุงเทพมหานคร
มีจำนวน **633** ชุมชน

พื้นที่สีเขียว
ของกรุงเทพมหานคร
มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น
26,893 ไร่

คิดเป็นอัตราพื้นที่สีเขียว/ประชากร
7.86 ตารางเมตร/คน

องค์การอนามัยโลก (WHO)

อัตราพื้นที่สีเขียว/ประชากร
ในเมือง **9 ตารางเมตร/คน**
เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึง
พื้นที่สีเขียวและสามารถ
ใช้ประโยชน์ด้านต่าง ๆ ของเมือง

อัตราพื้นที่สีเขียว/ประชากรในเขตเมืองทั่วประเทศ ยังคงต่ำกว่าเกณฑ์ของ WHO

เมืองพัทยา
5.67
ตารางเมตร/คน

เทศบาลนคร
7.66*
ตารางเมตร/คน

เทศบาลเมือง
9.26*
ตารางเมตร/คน

เทศบาลตำบล
8.16*
ตารางเมตร/คน

(*ค่าเฉลี่ยสัดส่วนพื้นที่สีเขียว/ประชากรเทศบาลนคร 8 แห่ง
จาก 30 แห่ง เทศบาลเมือง 44 แห่ง จาก 195 แห่ง
เทศบาลตำบล 107 แห่ง จาก 2,247 แห่ง)

การดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง

- จัดทำแนวทางปฏิบัติเพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชน พ.ศ. 2566-2570
- จัดทำแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2565-2570)
- อนุรักษ์และเพิ่มพื้นที่สีเขียว ให้เพียงพอต่อความต้องการ มีการกระจายตัวอย่างทั่วถึงและเข้าถึงได้
- การจัดการสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์ จัดระบบการให้ช่วงเวลาโฆษณาป้าย จัดระบบการสื่อสาร ปรับภูมิทัศน์คลอง
- พัฒนาเครื่องมือและกลไกการจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองและชุมชน จัดวางแผนผังภูมิวิเทศ พัฒนาระดับสู่เมืองต้นแบบสิ่งแวดล้อมยั่งยืน
- สร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ โดยเฉพาะเครือข่าย ทสม.
- พัฒนาสิ่งแวดล้อมและชุมชนระดับอาเซียน ด้วยความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานภาคี

พ.ศ. 2567

แหล่งธรรมชาติ
ครอบงำ 1,000 แห่ง

แหล่งสิ่งแวดล้อม
ศิลปกรรม 6,005 แห่ง

การประเมินคุณภาพสิ่งแวดล้อมของแหล่งธรรมชาติ*
พ.ศ. 2566

เขตพื้นที่เมืองเก่า 36 เมือง
เพิ่มขึ้น 3 แห่ง ได้แก่

- เมืองเก่าอุทัยธานี
- เมืองเก่าตรัง
- เมืองเก่าจะเข็งตรา

มีทะเบียนข้อมูลย่านชุมชนเก่า
613 แห่ง

ประเภทน้ำตก เกือบทุกแห่งมีการรักษาคุณภาพ
สิ่งแวดล้อมในระดับดี ยกเว้นน้ำตกหมันแดง จังหวัดเลย
และน้ำตกสุขทาลัย (น้ำตกก้อลอง) จังหวัดยะลา

ประเภทภูเขา ทั้งหมดมีการรักษา
คุณภาพสิ่งแวดล้อมระดับดี

**ประเภทธรณีสัณฐานและ
ภูมิลักษณะวรรณ** มีการรักษา
คุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับดี 95%

ประเภทถ้ำ มีการรักษา
คุณภาพสิ่งแวดล้อมระดับดี 85%

(*แหล่งธรรมชาติที่ได้รับการประเมิน จำนวนทั้งหมด 271 แห่ง)

“อุทยานประวัติศาสตร์
ภูพระบาท” แหล่งมรดกโลก
ทางวัฒนธรรมแห่งใหม่
ลำดับที่ 8 ของประเทศไทย

ตั้งอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ (ป่าเขื่อน้ำ)
จังหวัดอุดรธานี

สภาพภูมิประเทศมีลักษณะเป็นลานหิน
และเพิงหิน ที่เกิดจากราน้ำแข็งละลาย
กัดกร่อนทำให้เกิดเพิงหินรูปร่างต่าง ๆ
มีอายุอยู่ในยุคครีเทเชียส
ประมาณ 135 ปีมาแล้ว
จากการสำรวจทางโบราณคดี
พบร่องรอยกิจกรรมของมนุษย์
ยุคก่อนประวัติศาสตร์ราว
2,500-3,000 ปี

การดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง

- ขับเคลื่อนแนวทางการจัดทำผังพื้นที่อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม
กำหนดกรอบการดำเนินงานที่ชัดเจน และส่งเสริมให้ภาคส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วม
- ดำเนินความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่
และนำมาปรับใช้ในแหล่งธรรมชาติและศิลปกรรม
- พัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ งานศึกษาวิจัย เพื่อเสนอโบราณสถาน พื้นที่อนุรักษ์
และอุทยานประวัติศาสตร์ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เป็นมรดกโลก
- เสริมสร้างศักยภาพเครือข่ายหน่วยงานอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมในระดับ
ท้องถิ่นทั่วประเทศ
- สำรวจสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม เพื่อจัดทำระบบฐานข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน
- พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ศาสนา และวัฒนธรรมที่เหมาะสม
ต่อสถานการณ์ในประเทศ

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติ

ภาพรวมของประเทศจำนวนวันที่

สภาพอากาศร้อนเฉลี่ย

(อุณหภูมิสูงสุดสูงมากกว่า 35 องศาเซลเซียส)

และจำนวนวันที่ฝนตกหนักเฉลี่ย

(ปริมาณฝนมากกว่า 35.1 มิลลิเมตร)

มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญ

ในช่วง พ.ศ. 2513-2565

พ.ศ. 2566

อุณหภูมิเฉลี่ยทั้งปี 28.1 องศาเซลเซียส

สูงกว่าค่าปกติ 0.7 องศาเซลเซียส

มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา

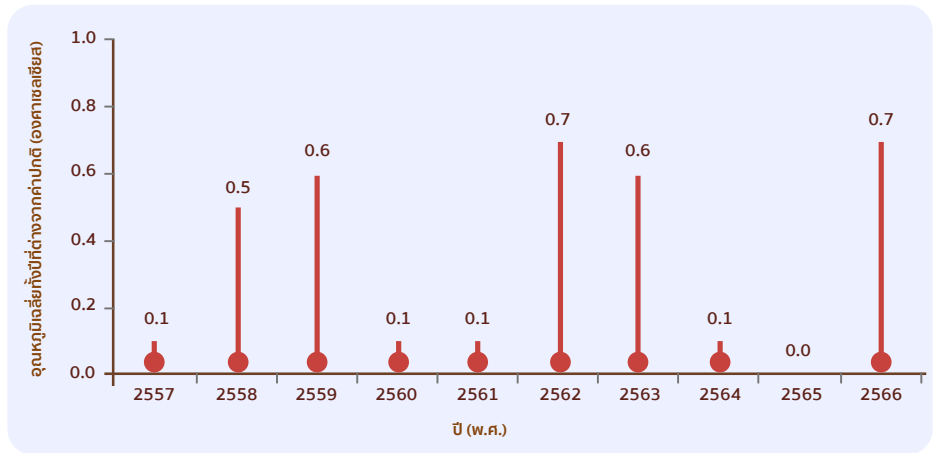
ปริมาณฝน เฉลี่ย 1,520.6 มิลลิเมตร

ต่ำกว่าค่าปกติ 6%

ปริมาณฝนของประเทศไทย

มีความแปรปรวน

ค่อนข้างสูง

ระดับน้ำทะเลสัมพัทธ์

ณ สถานีเกาะหลัก จ.ประจวบคีรีขันธ์

สูงกว่าระดับน้ำทะเลปานกลาง **0.22** เมตร

ต่ำกว่า พ.ศ. 2565 ในช่วง 10 ปี

มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย

ณ สถานีเกาะตะเกียงน้อย จ.ภูเก็ต

ต่ำกว่าระดับน้ำทะเลปานกลาง **0.15** เมตร

ซึ่งเป็นระดับที่ต่ำที่สุดในรอบ 10 ปีที่ผ่านมา

มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

มีการปล่อยก๊าซ CO₂ ของประเทศไทย 243.3 ล้านตัน คาร์บอนไดออกไซด์ ลดลง 2.6% จาก พ.ศ. 2565

การปล่อย CO₂ ภาคการผลิตไฟฟ้า **เพิ่มขึ้น 0.5%**

การปล่อย CO₂ ภาคการขนส่ง **เพิ่มขึ้น 0.3%**

การปล่อย CO₂ ภาคอุตสาหกรรม **ลดลง 10.2%**

การปล่อย CO₂ ภาคเศรษฐกิจอื่น **ลดลง 3.0%**

พ.ศ. 2566 เกิดภัยพิบัติ ดังนี้

อุทกภัย

เกิดขึ้นใน 72 จังหวัด

และกรุงเทพมหานคร

มีผู้ประสบภัย 913,332 คน

น้อยกว่าปีที่ผ่านมา

ภัยแล้ง

พื้นที่ประกาศเขต

ให้การช่วยเหลือ

21 จังหวัด

มีผู้ประสบภัย 51,268 คน

มากกว่าปีที่ผ่านมา

วาตภัย

เกิดขึ้นใน 57 จังหวัด

มีผู้ประสบภัย 58,936 คน

น้อยกว่าปีที่ผ่านมา

ดินโคลนถล่ม

เกิดขึ้นใน 8 จังหวัด

มีผู้ประสบภัย 43 คน

น้อยกว่าปีที่ผ่านมา

การดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง

- พลิกต้นกฎหมายและยกระดับการดำเนินงาน
- จัดทำ ทบทวน และขับเคลื่อนแผนที่เกี่ยวข้อง
- ส่งเสริมการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- ลดและบริหารก๊าซเรือนกระจก
- ลดผลกระทบและจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติ
- วิจัย สำรวจ และรวบรวมองค์ความรู้
- สื่อสาร สร้างความตระหนัก และการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ
- ดำเนินงานตามข้อตกลงและความร่วมมือระหว่างประเทศ

แนวโน้มสถานการณ์ในอนาคต
และข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

แนวโน้ม การเปลี่ยนแปลง ในระยะสั้น

จะได้รับผลจากมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจการส่งออกสินค้าขยายตัว การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศเพิ่มขึ้น เศรษฐกิจโลกและประเทศคู่ค้าเริ่มฟื้นตัว การเร่งลงทุนจากภาครัฐ รวมถึงการฟื้นตัวของภาคการท่องเที่ยว

1

การขยายตัวของการใช้ที่ดินประเภทพื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง

จากการขยายตัวของเมือง ส่งผลทำให้ที่ดินประเภทเกษตรกรรมพื้นที่ธรรมชาติ และพื้นที่สีเขียวลดลง

2

การใช้พลังงานประเภทไฟฟ้าทดแทนเพิ่มมากขึ้น

จากนโยบายส่งเสริมจากภาครัฐและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ทำให้พลังงานแสงอาทิตย์ต้นทุนต่ำลง

3

จุดความร้อนสะสมในพื้นที่ป่าไม้และพื้นที่เกษตรยังคงเป็นปัญหาทำให้

เกิดการสะสมของฝุ่นละอองขนาดเล็กที่ส่งผลต่อสุขภาพและการดำรงชีวิต

4

การเปลี่ยนแปลงปริมาณน้ำท่าคาดการณ์ได้ยากขึ้น

จากสภาพอากาศที่จะเปลี่ยนแปลงแบบรวดเร็วและสุดขั้วมากขึ้น เกิดปรากฏการณ์เอลนีโญและลานีญาในระดับที่รุนแรงมากขึ้นเป็นจุด ๆ

5

ปะการังและหญ้าทะเล

มีความเสี่ยงสูงขึ้น จากการคาดการณ์อุณหภูมิน้ำทะเลที่สูงขึ้น และระดับน้ำทะเลที่ลดต่ำกว่าปกติ

6

ปัญหาขยะในแหล่งท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น

จากการฟื้นตัวของการท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในระยะสั้น 2 ปี

การสนับสนุนการสำรวจและจัดทำแผนจัดการพื้นที่สีเขียวในระดับเมือง เพื่อคุ้มครองพื้นที่ชุ่มน้ำท้องถิ่นและแหล่งธรรมชาติอื่น ๆ

การเพิ่มศักยภาพในการวางแผนและจัดการน้ำในระดับท้องถิ่น โดยเฉพาะพื้นที่เสี่ยง

การสนับสนุนการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กจากการเผาไหม้ในพื้นที่ป่าไม้ ด้วยการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการในระดับพื้นที่

การศึกษาการเปลี่ยนแปลงและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม โดยเฉพาะเมืองเก่า เพื่อยกระดับการพัฒนาให้สามารถเป็นฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนและประเทศอย่างยั่งยืน

แนวโน้ม การเปลี่ยนแปลง ในระยะยาว

แนวโน้มในระยะยาว
10 ปี ข้างหน้า
จากปัจจัยด้านต่าง ๆ

การเปลี่ยนแปลงจาก การขยายตัวของเมือง:

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานพื้นที่ทางธรรมชาติถูกเปลี่ยนสภาพหรือถูกแยกเป็นพื้นที่เล็ก ๆ ประชากรหนาแน่น มีผลต่อการใช้น้ำ พลังงาน การเกิดขยะและของเสีย สิ่งก่อสร้างกีดขวางทางระบายน้ำ เกิดน้ำท่วมขัง และเกิดเกาะความร้อนในเมือง (Urban heat)

การเปลี่ยนแปลงจากสังคมผู้สูงอายุ:

ส่งผลต่อรูปแบบการใช้ทรัพยากร การบริโภค และการเดินทาง ทำให้การใช้พลังงานและมลพิษลดลงจากการผลิต และการเดินทางลดลง ซึ่งต้องปรับกลยุทธ์การวางผังเมืองรองรับประชากรสูงอายุ

การเปลี่ยนแปลงจาก การพัฒนาการท่องเที่ยว:

หากไม่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ การจัดการขยะที่ไม่เหมาะสม จะมีผลต่อถิ่นที่อยู่อาศัย และการกระจายตัวของสิ่งมีชีวิต ระบบนิเวศถูกทำลายและเสื่อมโทรมลง รวมถึงมลพิษที่เกิดจากขยะและของเสีย

การเปลี่ยนแปลงจากเงื่อนไขการค้า:

ซึ่งมีการออกข้อบังคับและมาตรการต่าง ๆ เพื่อมุ่งสู่การปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ มีผลต่อกิจทางการดำเนินงานและประสิทธิภาพการผลิต

การเปลี่ยนแปลงจากปัญญาประดิษฐ์:

AI มีผลต่อการใช้พลังงานและการเกิดขยะอิเล็กทรอนิกส์ อย่างไรก็ตาม AI ได้ถูกนำมาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม การผลิต และการบริการต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายระยะยาว 10 ปี ข้างหน้า

การจัดการและ
การใช้ประโยชน์
ทางทะเลและชายฝั่ง
มุ่งสู่ความยั่งยืนและ
สร้างเศรษฐกิจ
สีน้ำเงิน

การพัฒนา
ความร่วมมือ
ในการจัดการ
หมอกควัน
ข้ามแดน
ทั้งกลไกภายใน
ประเทศและ
ระหว่างประเทศ

การส่งเสริม
เมืองพร้อมรับ
และปรับตัว
กับการเปลี่ยนแปลง
สภาพภูมิอากาศ
ยกระดับและพัฒนา
เมืองต้นแบบ
ใช้เทคโนโลยี และ
แนวคิด NbS
และ EbA

การสนับสนุน
วิสาหกิจ MSME
ให้เป็นมิตร
กับสิ่งแวดล้อม
มีตลาดใหม่
ภายในประเทศ
เพิ่มการเข้าถึง
การเงินสีเขียว

การส่งเสริม
การท่องเที่ยว
ที่เป็นมิตร
กับสิ่งแวดล้อม
เพื่อสร้างมูลค่า
ทางเศรษฐกิจ
อย่างต่อเนื่อง
และยั่งยืน

การพยากรณ์รายงานและ **ฐานข้อมูล**

รายงาน

สถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2550 - 2567

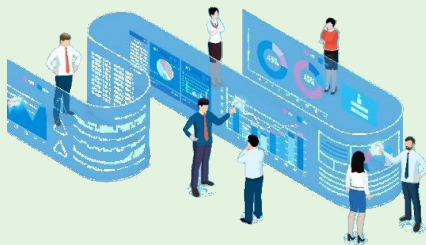
<https://www.onep.go.th/publications/#publications-soe>

Infographic

สรุปสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม

<https://www.onep.go.th/book/info-soe67/>

ฐานข้อมูล

เพื่อการรายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม

http://env_data.onep.go.th/

จัดทำโดย

กลุ่มงานติดตามประเมินสถานการณ์ กองติดตามประเมินผลสิ่งแวดล้อม
สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ลิขสิทธิ์

เป็นของ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
(สำนักงานชั่วคราว) อาคารทีปโกวิททาวเวอร์ 2 ชั้นที่ 12
เลขที่ 118/1 ถนนพระรามที่ 6 แขวงพญาไท เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400
โทรศัพท์: 02 265 6538 โทรสาร 02 265 6536

ออกแบบและจัดพิมพ์โดย

บริษัท บีทีเอส เพรส จำกัด โทรศัพท์: 08 9483 1400